

YAĞMA SUÇUNUN BİR HUKUKİ İLİŞKİYE DAYANAN ALACAĞI TAHSİL AMACIYLA İŞLENMESİ HÂLİNDE ORTAYA ÇIKAN SORUNLARIN YARGITAY KARARI ÖRNEĞİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Evaluation of the Problems Arising in the Plunder Crime's Qualified Version That Committed With aim of Collecting a Receivable Based on a Legal Relationship With the Example of the Criminal Chamber of the Court Judgement

Dr. Özlem ÇELİK BAŞBOZKURT*

ÖZET

Türk Ceza Kanunu m. 150/1'de hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil etme amacıyla tehdit ve/veya cebir kullanan failin yağma suçundan değil tehdit ve/veya kasten yaralama suçlarından cezalandırılacağı düzenleme altına alınmıştır. Bu hüküm fail ile mağdur arasında var olan ilişkiden kaynaklı cezayı azaltıcı bir nitelikli hâldir. Alacaklı olan kişinin yanında, borç ilişkisi bulunmayan bir kişinin müşterek fail sıfatıyla fiile iştirak etmesi halinde bu nitelikli hâlin alacaklı olmayan kişiye uygulanıp uygulanmayacağı Yargıtaya

* Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Güvenlik Bilimleri Fakültesi, Hukuk Bilimleri Bölümü, Öğretim Görevlisi, e-posta: ocelikbasbozkurt@gmail.com, ORCID: 0000-0002-0821-6944.

Makale Geliş Tarihi: 06.01.2025

Makale Kabul Tarihi: 17.03.2025

⇒ **Atıf Şekli:** Özlem Çelik Başbozkurt “Yağma Suçunun Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağı Tahsil Amacıyla İşlenmesi Hâlinde Ortaya Çıkan Sorunların Yargıtay Kararı Örneği ile Değerlendirilmesi”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 20/1 (2025): 497-539.

⇒ Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

yın mevcut içtihatları ile tartışmalı hale gelmektedir. Aynı şekilde birden fazla mağdura karşı alacağı tahsil amacıyla aynı anda tehdit suçunun işlenmesi halinde de içtimaa ilişkin sorun ortaya çıkmaktadır. Keza suçun temel şekli olan yağma suçunda zincirleme suç hükümleri uygulanamayacakken, tehdit suçunda zincirleme suç hükümleri uygulanabilecektir. Bu durumda ne şekilde cezalandırma yapılacağının belirlenmesi gerekmektedir. Yapılan karar incelemesinde mahkemelerin verdiği karara konu olaya ilişkin bu hususlar başta olmak üzere hukuki değerlendirmeler yapılacak, öneriler ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla Yağma, Müsterek Faillerde Nitelikli Hâlin Sirayeti, Zincirleme Suç, Kişi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu.

ABSTRACT

Article 150/1 of the Turkish Penal Code regulates that the perpetrator who threatens and/or uses threats and/or compulsion in order to collect his/her debt based on a legal relationship shall be punished for the offence of threat and/or intentional bodily harm. The regulation is a condition that reduces the punishment due to the relationship between the perpetrator and the victim. In the event that a person who does not have a debt relationship with the debt perpetrator participates as a joint perpetrator, it becomes controversial with the existing jurisprudence of the Court of Cassation whether this qualified state will be applied to him. Likewise, if the offence of threatening is committed against more than one victim at the same time for the purpose of collecting the receivable, the aggregation's problem arises. Similarly, while the provisions for consecutive crimes cannot be applied to the crime of plunder, which is the basic form of the crime, there is no obstacle to the crime of threat. So, it is necessary to determine how to punish. In the review of judgement, the case that is the subject of the court's decision will be evaluated and suggestions will be tried to be put forward.

Key Words: Plundering Committed With The Aim Of Collecting The Receivable Base On Legal Relationship, Effect Of Qualified Versions Of Offences on Joint Participation, Successive Offences, Deprivation of Liberty.

EXTENDED ARSTRACT

Article 150/1 of the Turkish Penal Code (TCC) regulates the case of plunder committed for the aim of collecting a receivable based on a

legal relationship. According to the aforementioned regulation, the perpetrator who uses threats or algebra in order to collect his/her receivables based on a legal relationship will not be responsible for the crime of plunder, but for the crime of threat and/or intentional injury. In this respect, the penalty of the offense is determined by referring to crimes that require a lesser penalty, not as a reduction. This regulation causes criticism in the doctrine and various problems in practice. In this study, a decision of the Court of Cassation, which draws attention to these problems, will be examined, and the relevant problems will be tried to be conveyed through this decision. In the concrete case under review, it is seen that some issues arising from the regulation cause differences between the decisions of the judicial authorities.

First of all, since the offense must be committed for the purpose of collecting a receivable based on a legal relationship in order for Article 150/1 of the TCC to be applied, it should be determined whether this provision will be applied to the non-creditor joint perpetrators who participated in the act. In the incident subject to the decision, there is a relationship of debt and credit between two joint perpetrators and two victims, and two other persons who do not have a legal relationship with the victims participated in the act as joint perpetrators. In addition to the debtors, two persons who were not parties to the legal relationship were also subjected to the same acts and offenses as the victims. In the case subject to the decision, threats and intentional injury crimes were committed and the victims were forced to sign promissory notes. Here, in order to determine the responsibility of persons who are not creditors but who participate in the acts committed by the creditors as joint perpetrators, it is necessary to examine the enuring of the qualified case among the joint perpetrators. Because if it is accepted that there will be circulation among the joint perpetrators, all perpetrators will be responsible for Article 150/1 of the TCC; if it is accepted that there will be no enuring, the perpetrators who are creditors will be responsible for Article 150/1 of the TCC, and the other perpetrators will be responsible for Article 148/2 of the TCC. It is also important at this point to determine whether the perpetrators who are not creditors in terms of the two victims will be punishment. Secondly, the question of whether the provisions of chain offense will apply to the crime of threatening if the act in question is committed against more than one person should be answered, since the rules of chain offense cannot be applied in the crime of plunder pursuant to Article 43/3 of the TCC, but it is possible to apply the provisions of chain offense in the crime of threatening.

Lastly, it is necessary to determine whether the provisions of the crime of chain offense will be applied in the case of deprivation of liberty of more than one person during the crime of plunder. Because there are judicial decisions in different directions on this issue, and in the case under review, it is seen that there are differences between the decisions of the judicial authorities.

Therefore, this issue is also one of the issues that should be examined separately.

In our study, as a result, the incident in question, the decision of the local court and the dissenting commentary in the decision, and then the decision of the 6th Criminal Chamber of the Court of Cassation will be conveyed respectively, and the disputes arising between the authorities in the context of the specified problems will be evaluated in the light of the opinions in both practice and doctrine, and our opinion in the concrete case will be tried to be revealed.hed according to Article 148/2 of the TCC or Article 150/1 of the TCC

GİRİŞ

Türk Ceza Kanunu m. 150/1'de¹ yağmanın bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla işlenmesi hâli ayrı bir düzenleme olarak yer almaktadır. Söz konusu düzenlemeye göre bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit veya cebir kullanan fail yağma suçundan değil tehdit ve/veya kasten yaralama suçundan sorumlu olacaktır. Bu bakımdan suçun cezası, bir indirim şeklinde değil daha az cezayı gerektiren suçlara atıf yapılmak suretiyle belirlenmiştir.

Bu düzenleme doktrinde eleştirilere, uygulamada ise çeşitli sorunlara neden olmaktadır. Çalışmada da bu sorunların dikkat çektiği bir Yargıtay kararı incelenecek, ilgili sorunlar bu karar üzerinden aktarılmaya çalışılacaktır. İnceleme konusu somut olayda da düzenlemeden kaynaklı bazı hususların, yargılama makamlarının kararları arasında farklılığa neden olduğu görülmektedir.

İlk olarak TCK m. 150/1 hükmünün uygulanması için suçun hukuki bir ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla işlenmesi gerekmektedir. Bu bakımdan eyleme katılan alacaklı olmayan müşterek faillere

¹ TCK m. 150/1: Kişinin bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit veya cebir kullanması halinde, ancak tehdit suçu veya kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

bu hükmün uygulanıp uygulanmayacağı belirlenmesi gereken bir husustur. Karara konu olayda iki müşterek fail ile iki mağdur arasında alacak verecek ilişkisi söz konusu olup eyleme mağdurlar ile aralarında hukuki bir ilişki bulunmayan iki kişi daha müşterek fail olarak katılmıştır. Ayrıca borçlu olan kişilerin yanında hukuki ilişkinin tarafı olmayan iki kişi de mağdur olarak aynı eylemlere maruz bırakılmıştır. Olayda tehdit ve kasten yaralama suçları işlenerek mağdurlara zorla senet imzalatılmıştır. Söz konusu suçun TCK m. 148/2² fıkrası bağlamında “senedin yağması” suçunu oluşturduğu noktasında bir tartışma yoktur³. Ancak burada alacaklı olmayan iki kişinin müşterek fail sıfatıyla eyleme iştirak etmesi ve aynı zamanda mağdurların yanında bulunan borçlu olmayan iki kişinin de aynı eylemlere mağdur sıfatıyla maruz kalması esaslı meseleyi oluşturmaktadır. Burada alacaklı olmayan ancak alacaklılar tarafından gerçekleştirilen eylemlere müşterek fail sıfatıyla iştirak eden kişilerin sorumluluklarının belirlenmesi için müşterek failer arasında nitelikli hâlin sirayeti konusunun incelenmesi gerekmektedir. Çünkü eğer müşterek failer arasında sirayetin olacağı kabul edilecek olursa bütün failer TCK m. 150/1’den; eğer sirayet olmayacağı kabul edilecek olursa alacaklı olan failer TCK m. 150/1’den, diğer failer ise TCK 148/2’den sorumlu olacaktır. Yine iki mağdur bakımından alacaklı konumunda olmayan failerin TCK m. 148/2 hükmüne göre mi TCK m. 150/1 hükmüne göre mi cezalandırılacağına da belirlenmesi bu noktada önem taşımaktadır.

İkinci husus ise TCK m. 43/3⁴ gereğince yağma suçunda zincirleme suç kurallarının uygulanamaması ancak tehdit suçunda zincirleme

² TCK m. 148/2: Cebir veya tehdit kullanılarak mağdurun, kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senedi veya var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir vesikayı vermeye, böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya, ilerde böyle bir senet haline getirilebilecek bir kâğıdı imzalamaya veya var olan bir senedi imha etmeye veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi halinde de aynı ceza verilir.

³ Çalışma konumuz kapsamında senedin yağması suçunun unsurları incelenmeyecek olup söz konusu hâl ile ilgili ayrıntılı bilgiler için bkz. Burak Taş, “Senedin Yağması Suçu”, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2/1 (2021): 231-264, 234 vd; Hasan Yıldırım ve Remzi Demir, Yargıtay ve Bölge Adliye Mahkemeleri Kararları Eşliğinde; Yağma Suçları (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022) 47 vd.

⁴ TCK m. 43/1: Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya hükmedilir... 3. Kasten öldürme, kasten yaralama, işkence ve yağma suçlarında bu madde hükümleri uygulanmaz.

suç hükümlerinin uygulanmasının mümkün olması nedeniyle, söz konusu eylemin birden fazla kişiye karşı işlenmesi durumunda zincirleme suç hükümlerinin tehdit suçu bakımından uygulama alanı bulup bulmayacağı sorusudur. Bu kapsamda alacaklı olan kişilerin yağma suçunun daha az cezayı gerektiren hâli olan TCK m. 150/1 hükmü gereğince tehditten cezalandırılacak olması ve bu eylemlerini birden fazla kişiye karşı işlemeleri nedeniyle zincirleme suç kurallarının dikkate alınıp alınmayacağı cevaplanması gereken başka bir sorudur.

Son olarak ise yağma suçu sırasında birden fazla kişinin hürriyetinden yoksun bırakılması durumunda zincirleme suç hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağının belirlenmesi gerekmektedir. Çünkü bu konuda farklı yönde yargı kararları bulunduğu gibi inceleme konusu olayda da yargılama makamlarının kararları arasında farklılıklar olduğu görülmektedir. Bu nedenle somut olay açısından bu hususun da ayrıca incelenmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak çalışmamızda sırasıyla söz konusu olay, yerel mahkemenin kararı ve kararda yer alan muhalefet şerhi, ardından Yargıtay 6. Ceza Dairesinin (CD) kararı aktarılacak, belirtilen sorunlar bağlamında makamlar arasında ortaya çıkan uyuşmazlıklar gerek uygulama gerekse doktrinde yer alan görüşler ışığında değerlendirilerek somut olaydaki görüşümüz ortaya konulmaya çalışılacaktır.

I. OLAY

Yargıtay 6. CD'nin 16.1.2018 tarihli ve E. 2014/14861, K. 2018/302 sayılı kararına konu olan olayda;

sanıklar; Ali, İbrahim, Barış ve Hikmet;

mağdurlar ise; Engin, İsmail, Murat ve Barış K. isimli şahıslardır.

Sanık olan Ali ve İbrahim'e ait şirket, bir rakı firmasının bayiliğini yapmaktadır. Sanıklardan Barış isimli kişi, şirketin depo sorumlusu; Hikmet ise Barış'ın arkadaşıdır.

Mağdurlardan Barış K. ve Engin söz konusu markanın satış temsilcisi olup ilçelerde dağıtım işini; İsmail ve Murat ise aynı firmanın bölge yöneticiliğini yapmaktadır.

Mahkeme tarafından sabit görülen olay şu şekilde gerçekleşmiştir:

Sanık Ali, İbrahim ve Barış suç tarihinden önce mağdurlar tarafından dağıtımı yapılan ve şirkete ait olan bir kısım alkollü içeceğin piyasaya şirketçe belirlenen bedelden düşük verildiğini, veresiye gösterilen satışların aslında peşin yapıldığını ancak veresiye gibi fatura edildiğini, yine gerçekte yapılmayan satışlar için faturalar kesildiğini ve böylece şirketin zarara uğratıldığını anlamışlardır.

Olay günü Hikmet haricindeki sanıklar, bu konuyu konuşmak için mağdurları kendi işyerlerine (depo) çağırmışlardır. Sanıkların bulunduğu işyerine ilk Murat gelmiş ve gelir gelmez 4 sanık tarafından birlikte -alınan doktor raporuna göre basit tıbbi müdahale (BTM) ile giderilebilecek şekilde- darp edilmiştir. Murat'tan kısa bir süre sonra tüm mağdurlar belirli aralıklarla olay yerine gelmiştir. İlk başta Barış K. hariç bütün mağdurlara karşı darp uygulanmıştır. Sanık İbrahim, tüm mağdurları "hepinizi burada öldürürüm, buradan ölünüz çıkar" diyerek tehdit etmiştir. Ayrıca sanıklar Ali, İbrahim, Barış ve Hikmet önce mağdur İsmail'e rastgele vurmaya başlamışlar ve daha sonra diğer mağdurları da BTM ile giderilebilecek şekilde darp etmişlerdir. Daha sonrasında sanıklar, alkollü içeceklerin mağdurlar tarafından el altından düşük bedelle piyasaya sürülmesi neticesinde zarara uğratılmalarından bahisle 4 adet senedi, cebir ve tehdit yoluyla mağdurlara zorla imzalatmışlardır. Ayrıca mağdurlar birbirleriyle uyumlu beyanlarında sanıklardan birinin belinde silah olduğunu belirtmiş ancak yapılan aramada herhangi bir silaha ulaşamamıştır.

Vergi dairesince yapılan incelemede, sanıklardan Ali ve İbrahim'in iddialarını doğrulayan şekilde; defter ve belgelerde yer alan bir kısım bilgilerin faturalarla uyuşmadığı, adına fatura kesilen bazı kişilerin alışveriş yapmadığı bazılarının ise gerçekte var olmadığı tespit edilmiştir.

Vergi müfettişince mağdurlardan Engin ve Barış K.'nın Ali ve İbrahim'e borçlu olduğu, diğer mağdurların borçlu olduklarına dair bir bilgi ve belge bulunmadığı, yine Hikmet ve Barış ile mağdurlar arasında bir alacak-borç ilişkisi olmadığı tespit edilmiştir.

II. MERCİLERİN ÇÖZÜM ŞEKİLLERİ⁵

A. Yerel Mahkeme Kararı

Yerel mahkeme tarafından yapılan değerlendirme sonucunda;

1. Şirket sahibi olan Ali ve İbrahim'in;

- Eylemlerini alacağı tahsil amacıyla gerçekleştirdiklerine, TCK m. 150/1 gereğince yağma suçunu değil tehdit suçunu işlediklerine (TCK m. 106/2-c) ve birden çok mağduru tehdit etmeleri nedeniyle TCK m. 43/1 hükmüne göre cezalarının arttırılmasına;
- Tehdit yanında kasten yaralama suçunu işledikleri (TCK m. 86/2) sabit görüldüğünden, yine TCK m. 150/1 hükmü gereğince kasten yaralama suçundan ve TCK m. 43/3 hükmü dikkate alınarak mağdur sayısınınca dörder kez cezalandırılmalarına;
- Bütün mağdurlara karşı işlenen nitelikli kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçundan (TCK m. 109/2 ve TCK m. 109/3-b) ve eylemin birden fazla mağdura karşı işlenmesi nedeniyle TCK m. 43/2 gereğince TCK m. 43/1 hükmüne göre cezalarının arttırılmasına,

karar verilmiştir.

2. Sanıklardan Barış'ın şirketteki konumu gereği; sanık Hikmet'in ise şirket çalışanı olmaması nedeniyle mağdurlarla aralarında herhangi bir hukuki ilişki bulunmadığından;

- Zorla senet imzalatma eylemlerinden dolayı nitelikli yağma suçundan (TCK 149/1-c-d) TCK m. 43/3 hükmü dikkate alınarak mağdur sayısınınca cezalandırılmalarına;
- Bütün mağdurlara karşı işlenen nitelikli kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçundan (TCK m. 109/2 ve TCK m. 109/3-b) ve eylemin birden fazla mağdura karşı işlenmesi nedeniyle TCK m. 43/1 maddesince cezalarının arttırılmasına,

⁵ Merciler arasında var olan görüş farklılıklarının karmaşıklığa neden olabileceği düşünüldüğünden, çalışmanın en sonunda mahkemelerin nihai kararları ayrıca tablo şeklinde gösterilmiştir.

karar verilmiştir⁶.

B. Yerel Mahkeme Kararında Yer Alan Muhalefet Şerhi

Karara katılmayan bir üye;

1. Ali ve İbrahim'in;

- Engin ve Barış K.'a karşı, bu kişilerin kendilerine borçlu olması nedeniyle, işledikleri eylemin TCK m. 150/1 hükmü yollamasıyla tehdit (TCK m. 106/2 a-c) ve kasten yaralama (TCK m. 86/2) suçunu oluşturduğu ve bu suçlardan TCK m. 43/1 uygulanmaksızın her bir mağdur yönünden ayrı ayrı olmak üzere iki kez cezalandırılmaları,
- Murat ve İsmail'e karşı eylemlerinin, bu kişilerin kendilerine borçlu olduklarının belirlenmemesi nedeniyle, yağma suçunu oluşturduğu (TCK 149/1-a-c-d) ve TCK m. 43/3 hükmü dikkate alınarak mağdur sayısınca iki kez cezalandırılmaları,
- Bütün mağdurlara karşı işlenen kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçundan (TCK 109/2 ve 109/3-a-b) ise her bir mağdur yönünden ayrı ayrı olmak üzere dört kez cezalandırılmaları;

gerektiğini belirtmiştir.

2. Hikmet ve Barış'ın ise;

- Bütün mağdurlara karşı işledikleri eylemin alacak verecek ilişkisi olmaması nedeniyle yağma suçu kabul edilmesi (TCK m. 149/1-a-c-d) ve her bir mağdur yönünden TCK m. 43/3'e göre ayrı ayrı olmak üzere dört kez cezalandırılmaları,
- Yine bütün mağdurlara karşı işlenen kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçundan (TCK 109/2 ve m. 109/3-a-b), TCK m. 43/3 uygulanmak suretiyle her bir mağdur yönünden ayrı ayrı olmak üzere dört kez cezalandırılmaları,

gerektiğini belirtmiştir⁷.

⁶ Olay sırasında silah kullanıldığı yönünde beyanlar mevcuttur. Ancak yapılan aramada silah ele geçirilememiştir. Bu nedenle yerel mahkemece tehdit, kasten yaralama ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarında mevcut olan suçun silahla işlenmesi nitelikli hâli uygulanmamıştır.

C. Yargıtay 6. Ceza Dairesi Kararı

Gerçekleşen ve yerel mahkeme kararına konu olan olayla ilgili yapılan temyiz incelemesinde Yargıtay 6. Ceza Dairesi;

1. Sanıklar Ali ve İbrahim'in şirketi sahibi olmaları nedeniyle alacaklı olmaları, sanık Barış'ın da çalışanı olduğu şirketin zarara uğratılmasından hareketle;

mağdurlara karşı yapılan kasten yaralama ve tehdit eylemlerinin hukuki alacağın tahsili amacı taşıdığı, bu nedenle de TCK m. 150/1 hükmü gereğince kasten yaralama (TCK m. 86/2) ve tehdit suçlarını (TCK m. 106/2-c) işledikleri ve bu suçlardan TCK m. 43/3 gereğince mağdur sayısınca cezalandırılmaları gerektiği;

2. Sanık Barış'ın arkadaşı olan ve aynı yöndeki kastla eyleme katılan sanık Hikmet'in eylemlerinin de alacağı tahsil amacı kapsamında değerlendirilmesi ve bu bağlamda aynı şekilde TCK m. 150/1 atfıyla ve TCK m. 43/3 uygulanması ile kasten yaralama (TCK m. 86/2) ve tehdit suçlarından mağdur sayısınca cezalandırılması gerektiği;

3. Ayrıca Ali, İbrahim, Barış ve Hikmet'in kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçundan (TCK m. 109/2 ve m. 109/3-b) TCK m. 43/1 hükmü uygulanmaksızın mağdur sayısınca cezalandırılmaları gerektiği;

gereğçeleri ile bozma kararı vermiştir⁸.

III. ÇÖZÜLMESİ GEREKEN HUKUKİ PROPLEMLER

1. Yağma suçunun alacağı tahsil amacıyla işlenmesini düzenleyen TCK m. 150/1'in alacaklı olmayan ancak eyleme müşterek fail sıfatı ile

⁷ Muhalefet şerhinde; yerel mahkeme kararından farklı olarak söz konusu suçlar bakımından silah kullanılması nitelikli hâlinin olayda uygulanması gerektiği ifade edilmiş, cezalar belirlenirken nitelikli hâller dikkate alınmıştır. Muhalefet şerhinde belirtilen görüşe göre söz konusu olayda silah ele geçirilememiş olsa da mağdurların uyumlu beyanlarında silah kullanıldığının belirtilmiş olması eylemlerin silahla gerçekleştiğine delalet teşkil etmektedir. Bu nedenle de olayın bütünlüğü ve mağdurların uyumlu anlatımları karşısında artırım sebebi olarak dikkate alınması gerekmektedir.

⁸ Yargıtay kararında silaha ilişkin beyanlar ve silahın bulunmaması dikkate alınmamış ve bu yönde herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır. Nihayetinde de suçların silahla işlenmesine ilişkin nitelikli hâller cezalandırmada dikkate alınmamıştır.

katılan kişilerle birlikte işlenmesi durumunda, hükmün müsterek failer arasında sirayeti ne şekilde olacaktır?

2. Yağma suçunun alacağı tahsil amacıyla işlenmesini düzenleyen TCK m. 150/1 hükmünde tehdit ve kasten yaralama suçuna yapılan atfın kapsamı nedir? Yapılan eylem yağma suçu kapsamında değerlendirilerek, zincirleme şekilde işlenen tehdit suçu bakımından da TCK m. 43/3 hükmü uygulanacak mıdır?

3. Yağma suçu sırasında birden fazla kişinin hürriyetinden yoksun bırakılması halinde TCK m. 43/1 mi TCK m. 43/3 mü uygulanacaktır?

IV. HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Genel Olarak

Yerel mahkemenin kararı, muhalefet şerhinde yer verilen açıklamalar ve Yargıtayın bozma gerekçesi incelendiğinde, makamların birden fazla noktada farklı sonuçlara ulaştığı görülmektedir. Sanıklara verilecek cezalarının belirlenmesinde önemli farklılıklara neden olabilecek bu hususların her biri kendi içinde ayrı bir değerlendirilmeyi gerektirmektedir. Bu çerçevede yukarıda belirtilen çözülmesi gereken hukuki problemler esas alınmak suretiyle, karardaki tartışmalı hususlar ayrı başlıklar altında değerlendirilecek ve her bir başlık altında olaya ilişkin nihai görüşümüz ortaya konulacaktır.

B. Müsterek Failer Arasında Daha Az Cezayı Gerektiren Kişisel Nitelikte Olan Nitelikli Hâllerin Sirayeti Meselesi

1. Genel Bilgiler

Türk ceza hukuku sisteminde birlikte suç işleyen kişiler, katkılarına göre fail ve şerik olarak ikiye ayrılmıştır. Faillik TCK m. 37’de, şeriklik ise azmettirme ve yardım etme olmak üzere TCK m. 38. ve m. 39’da düzenlenmektedir⁹.

⁹ İzzet Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 597 vd; Mahmut Koca ve İlhan Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 450 vd.; Veli Özer Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020), 511 vd.; Mustafa Kağan Öztürk, “Türk Ceza Kanunu’nda Bir İştirak Şekli Olarak Faillik”, Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 13/1 (2023): 255-307, 262. Suça iştirak biçimleri konu-

Failliği düzenleyen TCK m. 37’de; “*Suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu olur.*” hükmüne yer verilmiştir. Söz konusu hükmün gerekçesinde “*suçun kanuni tanımında öngörülen fiili gerçekleştirilen kişi fail olup; suçun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi durumunda, bu kişilerin her biri müşterek fail olarak sorumlu tutulacaklardır.*” şeklinde ifadeye yer verilerek müşterek faillik kavramı ifade edilmiştir¹⁰. Buna göre; “*Müşterek faillik suçun icra hareketlerinin birlikte gerçekleştirilmesidir.*” ve müşterek failler birlikte suç işleme kararı ile iş bölümü esasına dayanarak suça ilişkin eylemi müşterek hakimiyetle icra etmektedir¹¹.

İştirak halinde işlenen suçlarda kişilerin statüsünün belirlenmesi yanında faillerin sorumluluklarının tek tek belirlenmesi de önemli bir konudur. TCK’da iştirak halinde işlenen fiillere ilişkin ceza sorumluluğunun belirlenmesi bakımından karşımıza çıkan düzenleme TCK m. 40’ta yer alan bağlılık kuralıdır. İlgili hüküm şu şekildedir: “*Suçta iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığı yeterlidir. Suçun işlenişine iştirak eden her kişi, diğerinin cezalandırılmasını önleyen kişisel nedenler göz önünde bulundurulmaksızın kendi kusurlu fiiline göre cezalandırılır*”. Söz konusu düzenlemede bağlılık kuralı tanımlanmadığı gibi yalnızca iştiraktan söz edilmekte, iştirak türü olarak faillik veya şerikliğe ilişkin herhangi bir ifadeye ise yer verilmemektedir. Bu durum düzenlemenin failler için mi şerikler için mi geçerli olduğu konusunda tartışmaya neden olmaktadır. Doktrine baktığımızda, bağlılık kuralı Akbulut tarafından kısaca “*fail tarafından gerçekleştirilen fiille bağlı olarak şeriklerin cezalandırılmasını sağlayan kuralları ifade etmektedir*” şeklinde tanımlanmıştır. Yani yazara göre bağlılık kuralı şerikler için geçerlidir¹². Pek çok yazara göre de bağlılık

sunda ayrıntılı bilgi için ayrıca bkz. Mustafa Özen, “5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun İştirak Kurumuna Bakışı”, TBB Dergisi 70 (2007): 239-253, 243 vd.

¹⁰ Müşterek faillik kurumuna ilişkin ayrıntılı açıklamalar için bkz. Öztürk, “İştirak Şekli Olarak Faillik”, 268 vd.

¹¹ İzzet Özgenç, “Failliğin Üçüncü Bir Görünüş Şekli Olarak Müşterek Faillik”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 4/1-2 (1994): 159-190, 160.

¹² Berrin Akbulut, “Bağlılık Kuralı”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 14/1 (2010): 167-214, 176 ve 191. Benzer tanım ve aynı yönde görüş için ayrıca bkz. Özбек vd., Ceza Genel Hükümler, 521. Aynı yönde Dülger de “Bir suça şerik olarak iştiraktan söz edilebilmesi için bir başka kişinin işlediği yasal tanıma uygun suç

kuralı sorumluluğun belirlenmesi bakımından şerikler için var olan bir kuraldır¹³. Çünkü müşterek failin cezalandırılması için bağıllık kuralına ihtiyaç yoktur. Müşterek fail, faildir ve sorumluluğu doğrudan fiili hakimiyet kurarak gerçekleştirdiği eylemden kaynaklanır¹⁴. Bağıllık kuralını düzenleyen hükmün gerekçesinde de “suçun işlenişinde hakimiyet kuramadığı veya özel faillik niteliği taşımadığı için fail olarak sorumlu tutulamayan bir suç ortağı, bağıllık kuralı sayesinde, gerçekleşen suçtan sorumlu tutulabilmektedir.” açıklamalarına yer

oluşturan bir eylemin varlığı gerekir. İşte şeriklerin (azmettiren veya yardımcı bulunan) başkasının gerçekleştirdiği bu eylemden dolayı sorumlu tutulabilmeleri için hukuksal bir bağlaca ihtiyaç vardır; buna öğretide bağıllık kuralı denilmektedir.” şeklinde bağıllık kuralını tanımlamış ve bu kuralın şeriklerle sınırlı olarak uygulanacağını kabul etmiştir. Murat Volkan Dülger, “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Suç Ortaklığı”, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1/2 (2005): 85-137, 121. Aynı yönde ayrıca bkz. Yusuf Kılıç, “5237 sayılı TCK’da Nitelikli Hallerin Şeriklere Geçiş Hakkında Bağıllık Kuralının Yeterliliği Tartışması”, Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 7/3, (2024): 539-568, 543; Ali Pehlivan, “Bağıllık Kuralı Kapsamında Nitelikli Hallerin Suç Ortaklarına Etkisi”, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 8/2, (2023): 573-608, 580.

¹³ Özgenç’e göre fail kanuni tarife uygun haksızlıkla doğrudan temas halinde olduğundan sorumlu tutulur. Şerikler ise haksızlıkla doğrudan temas halinde olmamalarına rağmen faille olan bağlantıları nedeniyle bağıllık kuralı vasıtasıyla söz konusu haksızlıktan sorumlu tutulmaktadır. Özgenç, Ceza Genel Hükümler, 630. Aynı yönde ayrıca bkz. Seydi Kaymaz, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanuna Göre İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçiş Sorunu”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 16/2 (2012):117-167, 122-123. Yine aynı yönde Ekici’ye göre “Bağıllık kuralı ceza hukukunda fail anlayışındaki değişime bağlı olarak, şeriklerin cezai sorumluluğunun temelini ortaya koymak ve şartlarını belirlemek için geliştirilmiş bir kuraldır”. Meral Ekici-Şahin, “İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayeti”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 64/3 (2015): 637-686, 645. Aksi yönde Sonay-Evik’e göre bağıllık kuralı yalnızca şerikler açısından geçerli bir kural değildir ve suça iştirak eden herkes için geçerlidir. Keza Yazara göre bağıllık kuralını düzenleyen 40. maddeden şeriklere özgü bir kural olduğu anlamı çıkmamakta aksine iştirak ilişkin genel bir kural olduğu anlamı çıkmaktadır. Vesile Sonay Evik, “Suça İştirakte Suça Etki Eden Nedenlerin Sirayeti Sorunu”, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (Prof. Dr. Duygun Yarsuvat’a Armağan Özel Sayısı) 9/2 (2012): 282-300, 290.

¹⁴ Özgenç, Ceza Genel Hükümler, 649; Muhammed Demirel, “Suça İştirakte Bağıllık Kuralı” (Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017) 271-272; Kaymaz, “Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçiş Sorunu”, 120. Nitekim Yargıtay da çeşitli kararlarında müşterek faillikte bağıllık kuralının uygulanmasına ihtiyaç bulunmadığını açıkça belirtmektedir. Aktaran: Demirel, Suça İştirakte Bağıllık Kuralı, 271.

verildiği görülmektedir. Kanaatimizce de bu açıklamalar dikkate alınarak bağlılık kuralı müşterek fail gibi fiil üzerinde hakimiyet kuramayan ve suç teşkil eden fiille doğrudan ilişki içinde olmayan kişilerin sorumluluklarının belirlenmesine ilişkindir. Bu nedenle müşterek faillerin sorumluluğu için bağlılık kuralına başvurmaya gerek yoktur¹⁵.

Müşterek failin sorumluluğu, hakimiyeti altındaki icra hareketlerinden kaynaklanmaktadır. Ancak işlenen suçta bir nitelikli hâlin var olması durumunda, kanunda nitelikli hâllerin sirayeti hususuna ilişkin olarak ayrı bir düzenleme yer almadığından, bu nitelikli hâlden suça iştirak eden her müşterek failin sorumlu olup olmayacağı yani var olan nitelikli hâlin bütün müşterek faillere sirayet edip etmeyeceği doktrinde çeşitli tartışmalara neden olmaktadır¹⁶. Bu noktada öncelikle belirtmek gerekir ki müşterek faillerin işlenen suçtan sorumlu olmaları için bağlılık kuralına ihtiyaç olmadığı görüşünden hareketle doktrinde nitelikli hâllerin sirayeti konusu da esasen şerikler bakımından ele alınmıştır¹⁷⁻¹⁸. Müşterek faillikte sirayete ilişkin sorun ise bir kısım yazarlar tarafından bağlılık kuralını düzenleyen TCK m. 40 ile çözülmeye çalışılmakta buna dayanak olarak ise söz konusu hüküm gerekçesinde yer verilen açıklamalar gösterilmektedir¹⁹. Bazı yazarlar ise söz konusu hususa ilişkin kanunda hüküm olmadığını, bu nedenle genel hükümlere göre çözülmesi gerektiğini ileri sürmektedir²⁰. Çalışmanın kapsamını genişletmemek için bu tartışmalara burada yer verilmeyecektir. Ancak her iki çözüm yolunda da nitelikli hâlin fiile mi faile mi bağlı olduğuna ilişkin değerlendirme yapıldığı görül-

¹⁵ Bu görüşteki yazarlar için ayrıca bkz. dn:12-13

¹⁶ Söz konusu tartışmalar için bkz. Ekici-Şahin, "Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayeti", 639 vd; Kılıç, "Nitelikli Hallerin Şeriklere Geçışı", 554 vd.

¹⁷ Kaymaz, "Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçışı Sorunu", 138-139.

¹⁸ Nitelikli hallerin şeriklere sirayeti konusunda sadece bağlılık kuralının esas alınması, "bağlılık kuralıyla sınırlı uygulama" şeklinde ifa edilmiştir. Yargıtay da nitelikli hâllerin sirayeti konusunda bağlılık kuralını dikkate almaktadır. Koca ve Üzülmüş, Ceza Genel Hükümler, 488.

¹⁹ Ayrıntılı bilgi için bkz. Sonay-Evik, "Suça Etki Eden Nedenlerin Sirayeti Sorunu", 282-300; Kaymaz, "Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçışı Sorunu", 137 vd.

²⁰ Kaymaz, "Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçışı Sorunu", 140 vd. Yazar da bu görüş tarafında olup açıklamalar için bkz. Kaymaz, "Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçışı Sorunu", 148 vd.

mektedir²¹. Çünkü şahsa ve fiile bağlı nitelikli hâllerin sirayeti noktasında farklılıklar olduğu ileri sürülmüştür²². Fiile bağlı nitelikli hâller; suçun temel şeklini değiştirmeyen ancak daha ağır veya hafif sayılmasına neden olan²³ suçun işleniş biçiminden, mağdurun sıfatından, suçun işlendiği yer/zamandan veya suçun maddi konusundan kaynaklanan hâllerdir²⁴. Kişisel nedenler ise failin ve şerikin şahsından kaynaklanan, onları suç işlemeye sevk eden özel amaç veya saiklerden veya fail/şerik ile mağdur arasındaki özel ilişkiden doğan nedenlerdir²⁵. Ceza kanunundaki nitelikli hâllerin, hangisinin fiili veya kişisel olduğu konusundaki görüş ayrılıkları söz konusu olmakla birlikte *Ekici*, ‘suçun işleniş şekli, yeri, zamanı, konusu, meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığı ve olayda kullanılan araçlarla ilgili nedenlerin fiili; failin veya şeriklerin kişisel durumu ve sıfatlarıyla ya da fail veya şerikler ile mağdur arasındaki kişisel münasabete ilişkin olanların ise şahsi olduğu’ konusunda genel bir kabul bulunduğunu belirtmektedir²⁶.

İncelediğimiz karara konu olayda da müşterek faillik söz konusu olup suçu işleyen kişilerin iştirak statüleri konusunda yerel mahkeme, muhalefet şerhi ve Yargıtay arasında herhangi bir tartışma yoktur. Kanaatimizce mağdurların; dört fail tarafından çağrıldıkları depoda tutulmaları, tehdit edilmeleri ve BTM ile giderilebilecek şekilde yaralanmaları şeklinde gerçekleşen olayda, faillerin hepsinin eylemler üzerinde hakimiyetinin bulunduğu açıktır. Her bir kişi, işlenen suçlar üzerinde açıkça hakimiyet kurduklarından müşterek fail olarak sorumludur. Olayda esas olarak ortaya çıkan sorun, müşterek faillik ilişkisi içerisinde suçu işleyen dört failin ne şekilde cezalandırılacaklarına ilişkindir. Bu nedenle müşterek failler arasında sirayetin nasıl olduğu sorusunun cevaplanması gerekmektedir. Yukarıda da belirtil-

²¹ Nitelikli hâllerin fiile veya faile bağlı olması ayrımı hususunda ayrıntılı bilgi için bkz. Pehlivan, 593 vd.

²² Bu konudaki ayrıntılı tartışmalar için bkz. Demirel, Suça İştirakte Bağlılık Kuralı, 433 vd. Nitelikli hâlin fiili ve kişisel sebepler şeklinde ayrıma tabi tutulmasına yönelik eleştiriler için bkz. Kılıç, “Nitelikli Hallerin Şeriklere Geçiş”, 550 vd.

²³ Ekici-Şahin, “Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayeti”, 654.

²⁴ Kaymaz, “Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçiş Sorunu”, 126; Pehlivan, 596.

²⁵ Ekici-Şahin, “Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayeti”, 654; Kaymaz, “Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçiş Sorunu”, 127; Pehlivan, 596.

²⁶ Ekici-Şahin, “Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayeti”, 654 vd. Ayrıca bkz. Kılıç, “Nitelikli Hallerin Şeriklere Geçiş”, 549.

diği gibi nitelikli hâllerin sirayeti konusu esasen şerikler bakımından ele alınmış²⁷ olmakla birlikte müşterek failler arasında nitelikli hâllerin nasıl uygulanacağına ilişkin olarak da doktrinde ileri sürülen bazı görüşler bulunmaktadır:

Özgenç'e göre faillikte nitelikli hâlin ait olduğu kimse o nitelikli hâle göre cezalandırılacak, diğer kimsenin cezasında herhangi bir artırım yoluna gidilemeyecektir²⁸.

Özbek/Doğan/Bacaksız'a göre faillerin sorumluluğu için bağlılık kuralına ihtiyaç olmadığından failler somut olayda meydana gelen ağırlaştırıcı hâllerden sorumlu olacaklar ve hafifletici nedenlerden de faydalanabilecektir. Ancak bu noktada bu sebebin fiilden mi kişiden mi kaynaklandığı belirlenmelidir. Eğer fiilden kaynaklı bir ağırlatıcı veya hafifletici sebepse fiil üzerinde fiili hakimiyet olduğundan diğer failleri de etkileyecek; ancak kişisel nitelikte ağırlatıcı veya hafifletici sebepse sadece kendisinde bulunan faile uygulanacaktır²⁹.

Koca/Üzülmez'e göre fiilin birden fazla kişi tarafından işlenmesi ve fail ile mağdur arasındaki ilişkinin nitelikli hâl olarak kabul edildiği durumlarda bu nitelikli hâl faillerden hangisi ile ilgili ise yalnızca o fail açısından sonuç doğuracaktır. Diğer failler durumu bilse bile suçun temel şeklinden sorumlu olacaktır³⁰.

Ekici'ye göre şahıstan kaynaklanan bir hafifletici nedenin, kendi şahsında bu neden bulunmayan diğer fail ve şeriklere sirayet ettirilmesi, TCK m. 61/10'da yer alan "*kanunda açıkça yazılmadığı sürece cezaların arttırılıp eksiltilemeyeceğine*" ilişkin düzenlemeye aykırılık teşkil edecektir. Fiili hafifletici nedenlerde olduğu gibi burada bağlılık kuralını uygulamak ve kendisinde kişisel nitelikte hafifletici neden bulunmayan suç ortağını da hafifletici nedenden yararlandırmak mümkün değildir. Yazar söz konusu duruma alacağı tahsil amacıyla işlenen dolan-

²⁷ Çalışmanın kapsamı nedeniyle şeriklerde nitelikli hâlin sirayetine ilişkin tartışmalara girilmeyecektir.

²⁸ Özgenç, Ceza Genel Hükümler, 649. Yazarın verdiği örneğe göre A babası B'yi C ile birlikte öldürürse, A kasten öldürme suçunun nitelikli hâlinde, suç ortağı olan C ise kasten öldürmenin temel şeklinden cezalandırılacaktır. Özgenç, Ceza Genel Hükümler, 649.

²⁹ Özbek vd., Ceza Genel Hükümler, 526-527.

³⁰ Koca ve Üzülmez, Ceza Genel Hükümler, 491.

dırıcılık suçunu örnek vermiş, fail ile mağdur arasındaki hukuki ilişkinin özel ilişkiye bağlı kişisel neden olduğunu belirtmiştir³¹.

Evik'e göre fail doğrudan, müşterek ve dolaylı fail ise haksızlık muhtevasını bizzat kendi fiilinden aldığından bağlılık kuralının bu kişilerin sorumluluğu üzerinde herhangi bir etkisi yoktur ve müşterek failde bulunan kişisel nitelikteki ağırlatıcı neden diğer müşterek faile sirayet etmeyecek, sadece kişisel neden kendisinde bulunan müşterek faile uygulanacaktır³².

Tulay'a göre müşterek failler bakımından, cezayı ağırlaştıran nitelikli hâlin fiile ilişkin olması halinde, kast kapsamında olmak kaydıyla, tüm failler bu hâlden etkilenecek; kişisel nitelikli olması halinde ise sadece bu hâl kendisinde bulunan fail hakkında sonuç doğuracaktır³³.

Demirel'e göre müşterek faillik en nihayetinde failikten başka bir şey değildir. Buna göre her bir fail, sorumluluğunun kaynağını doğrudan kendi fiilinden almakta, başka bir kimsenin gerçekleştirdiği haksızlığa ihtiyaç duymamaktadır³⁴.

Pehlivan'a göre ise TCK m. 40/2 hükmünde yer alan “*Suçun işlenişine iştirak eden her kişi, diğerinin cezalandırılmasını önleyen kişisel nedenler göz önünde bulundurulmaksızın kendi kusurlu fiiline göre cezalandırılır*”. Düzenlenme dikkate alındığında kişisel hafifletici nitelikli hal kendisinde bu hal bulunan fail ile sınırlı olarak uygulanmalıdır³⁵.

³¹ Ekici-Şahin, “Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayeti”, 669. Aynı yönde: Kılıç, “Nitelikli Hallerin Şeriklere Geçışı”, 552.

³² Sonay-Evik, “Suça Etki Eden Nedenlerin Sirayeti Sorunu”, 289.

³³ Yargıtay 1. Ceza Dairesi, 25.06.2014, E. 2014/1428, K. 2014/365; Yargıtay 1. Ceza Dairesi, 20.02.2012, E. 2011/7541, K. 2012/1005; Yargıtay 1. Ceza Dairesi, 12.06.2008, E. 2008/489, K. 2008/4996; Aktaran: M. Emre Tulay, “Suç Ortaklarının Cezai Sorumluluğu Üzerinde Kamu Görevlisi Sıfatının Hukuki Etkisi”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 70/4 (2021): 1223-1259, 1245. Yazar aynı şekilde müşterek failler bakımından geçerli olan durumun, şerikler açısından da tatbik olunmasının mümkün görüldüğünü, nitelikli hâllerin şeriklere sirayet edeceğini ancak faile bağlı kılınan nitelikli hâller fail açısından geçerli olurken, şeriklere sirayet etmeyeceğinin benimsenmesi gerektiğini ifade etmiştir. Tulay, “Suç Ortaklarının Cezai Sorumluluğu”, 1249.

³⁴ Demirel, Suça İştirakte Bağlılık Kuralı, 271.

³⁵ Pehlivan, 597.

Doktrinde yer alan görüşlerin cezayı etkileyen kişisel nedenin kendisinde kişisel neden bulunmayan müsterek faile sirayet etmeyeceği yönünde olduğu görülmektedir. Aynı şekilde Yargıtayın görüşünün de doktrindeki görüşlere benzer olduğu görülmektedir. Mahkeme bir kararında “...Müsterek fail işlediği haksızlıkla doğrudan muhatap olduğundan, onun cezalandırılabilmesi için başka bir kurala ihtiyaç yoktur. Bu nedenle suçu birlikte işleyen failler, kendi fiillerine göre cezalandırılırlar. Zira, müsterek faillerin her birinin fiili haksızlık niteliğini kendi fiilinden alır ve diğerine bağlılık arz etmez. Bu nedenle, müsterek faillerden birisinde bulunan nitelikli hal, diğerleri tarafından bilinse de onu etkilemez” ifadesine yer vermek suretiyle müsterek faillikte cezaya etki eden nedenlerin failden faile sirayetinin mümkün olmadığını belirtmiştir³⁶.

Son olarak bu görüşler yanında müsterek failin yalnızca kendisinde olan hafifletici veya ağırlatıcı kişisel nedenden sorumlu olması gerektiği sonucuna bir başka şekilde de ulaşılabileceğini ifade edebiliriz: Herkes tarafından işlenebilecek ancak özel faillik niteliği taşıyan kişi tarafından işlenmesinin nitelikli hâl kabul edildiği suçlara “görünüşte özgü suç” denilmektedir³⁷. Özel faillik niteliği taşıyan ve taşımayan kişiler birlikte suç işlediğinde; özel faillik sıfatı taşımayan kişi eylem üzerinde fiili hakimiyet kurarsa, suçun temel şekli bakımından müsterek fail ve nitelikli hal bakımından ise yardım eden konumunda değerlendirilir. Yani hem faillik hem de şeriklik sıfatı bir aradadır. Burada failliğin şerikliğe önceliği kuralı gündeme gelmektedir. Bu kural gereğince kişi sadece suçun temel şeklinden fail olarak cezalandırılacaktır³⁸. Yani müsterek faillerden yalnızca birinde nitelikli hâl söz konusu olduğunda, diğer müsterek fail nitelikli hâle yardım eden sıfatıyla şerik olurken aynı zamanda suçun temel şekli açısından da fail olmaktadır. Ancak belirtilen kural gereğince hem şeriklik hem faillik bulunduğundan, yalnızca fail olarak suçun temel şeklinden sorumlu tutulabilecektir³⁹.

³⁶ Yargıtay 1. Ceza Dairesi, 25.06.2014, E. 2014/1428, K. 2014/3654, Aktaran: Mahmut Koca, “Suçun Özel Görünüş Şekillerine İlişkin Yargıtay İçtihatlarının Değerlendirilmesi”, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi 3/2 (2015): 103-118, 111. Benzer yönde karar: Yargıtay 1. Ceza Dairesi, 30.04.2012, E. 2012/1264, K. 2012/3369. Aktaran: Demirel, Suça İştirakte Bağlılık Kuralı, 455.

³⁷ Koca ve Üzülmüş, Ceza Genel Hükümler, 493.

³⁸ Koca ve Üzülmüş, Ceza Genel Hükümler, 493.

³⁹ Örneğin; A ile B birlikte müsterek faillik ilişkisi ile A'nın kardeşi C'yi öldürdüğünde; A, nitelikli hâl bakımından görünüşte özgü suçun fail olacaktır. B ise ölen C ile

Kanaatimizce doktrinde yer alan görüşler ve Yargıtayın içtihadı dikkate alındığında, müşterek faillik ilişkisi içinde işlenen ve müşterek faillerden birinin şahsından kaynaklı kişisel nitelikli bir hâlin var olması durumunda bu hâl ancak kendisinde bulunan faili etkilemelidir. Çünkü kişisel nedenden kaynaklı nitelikli hâlde cezanın artırılmasına veya indirimine sebebiyet veren fail ile mağdur arasındaki ilişkidir. Eğer failde bu kişisel neden yoksa cezasına etki etmemeli, eğer fail bu kişisel nedene sahipse hakkında nitelikli hal uygulanmalıdır. Müşterek fail de fail statüsünde olduğundan kişisel nitelikli hal şahsında bulunmuyorsa suçun nitelikli hali dikkate alınmaksızın cezalandırılmalıdır.

2. Alacağın Tahsili Amacıyla Yağma Suçu Hakkında Genel Değerlendirme

Karara konu olayda, müşterek faillik ilişkisi içerisinde alacağın tahsili amacıyla senedin yağması suçu işlenmiştir⁴⁰. TCK m. 150/1 hükmüne “*Kişinin bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit veya cebir kullanması halinde, ancak tehdit veya kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.*”. Bu düzenleme ile faile cezalandırma açısından kolaylık sağlanmaya çalışıldığı, failin alacağını tahsil edememenin kendisinde meydana getirdiği kızgınlıkla hareket etmesinden dolayı bir nevi özel haksız tahrik hükmü anlamına gelebileceği ifade edilmiştir⁴¹. Bu hüküm ile ayrıca yeni TCK’da yer verilmeyen ancak 765 sayılı ETCK m. 308’de düzenlenmiş olan “kendiliğinden hak alma suçu” kapsamındaki fiiller bakımından ortaya çıkacak tereddütlerin giderilmek istendiği belirtilmiştir⁴². Bu hususlar yanında

akrabalık ilişkisi bulunmadığından özgü suça şerik olarak katılmış kabul edilecektir. Ancak B aynı zamanda müşterek fail sıfatıyla da eyleme iştirak ettiğinden, failliğin şerikliğe nazaran önceliği kuralı gereğince kendi fiilinden sorumlu olacaktır. Eyüp Yeşil, “Kasten Öldürme Suçlarında Bağlılık Kuralı”, *Journal of Penal Law and Criminology* 3/2 (2015): 95-102, 99.

⁴⁰ Alacağın tahsil amacıyla yağma suçunun unsurları ve diğer ayrıntılı bilgiler için bkz. Ziya Koç, *Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla Yağma* (TCK m. 150/1) (İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2022), 20 vd.

⁴¹ Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, *Hırsızlık ve Yağma Suçları* (Ankara: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Yayın No: 1, 2014) 142.

⁴² Veli Özer Özbeke, Koray Doğan ve Pınar Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 692; Noyan, *Hırsızlık ve Yağma Suçları*, 383. 765 sayılı TCK döneminde kendiliğinden hak alma suçu ile yağma suçu arasındaki farklar için bkz. Mahmut Koca, *Yağma Cürümleri* (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2003), 74 vd.

yağmanın alacağın tahsili amacıyla işlenmesi hâlinin yani TCK m. 150'nin niteliği hakkında da doktrinde farklı görüşler ileri sürülmüştür. Bir görüşe göre bu düzenleme yağma suçunun daha az cezayı gerektiren bir nitelikli hâli iken⁴³; bir başka görüşe göre yağma suçundan bağımsız bir suçtur⁴⁴. Kanunda ise “daha az cezayı gerektiren hâl” başlığı altında düzenlenmiştir. Bu düzenlemenin niteliğini ifade etmeden önce nitelikli hâl kavramını tanımlamak gerekirse, nitelikli hal “suçun varlığı için bulunmaları zorunlu olan kurucu unsurlara eklenen ve suçun daha ağır veya daha hafif sayılmasını ve bunun sonucu olarak da temel cezanın artırılıp indirilmesini gerektiren ve fakat bulunmaları halinde suçun hukuki tavsifinin değişmesine yol açmayan nedenlerdir.”⁴⁵. TCK m. 150'e baktığımızda suçun kurucu unsurları aynen muhafaza edilmekte ancak fail ve mağdur arasında ilişkinin varlığı suçun cezası üzerinde etkili olmaktadır. Bu nedenle söz konusu hüküm yağma suçunda fail ve mağdur arasında olan özel bir duruma dayalı daha az cezalandırmaya neden bir hâli düzenlemektedir. Bu nitelikli hâl neden olan eylem yağma suçunu oluşturan eylem ile aynıdır. Keza suçun neticesi de aynıdır. Ancak fail ve mağdur arasında alacak-verecek ilişkisi bulunması hususu ceza üzerinde etkili olacak şekilde dikkate alınmıştır. Kanaatimizce bu düzenleme yağma suçunun *daha az cezayı gerektiren bir nitelikli hâlidir*. Burada kanaatimizce düzenlemenin hukuki niteliği konusunda tereddütlere neden olan kanun koyucunun cezayı belirleme yöntemidir. İlgili nitelikli hâlin cezası yağma suçunun cezasından belirli oranda indirim yapılması

⁴³ Koç, Alacağın Tahsili Amacıyla Yağma, 27; Meral Ekici-Şahin, Dolandırıcılık Suçu (Ankara: Adalet Yayınevi, 2019), 409; Mustafa Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar (Ankara: Adalet Yayınevi, 2018), 460. Aynı yönde: Erdal Noyan, Hırsızlık ve Yağma Suçları (Ankara: Bilge Yayınevi, 2005), 383; Atacan Köksal, Ceza Hukukunda Suça Etki Eden Nedenler (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 229.

⁴⁴ Doğan Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler (Ankara: Yetkin Yayınları, 2018), 429. Aynı yönde *Eker'e* göre; kanun koyucu bu hükme yer vermekle sadece bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla yağmanın, yağma suçu olarak değerlendirilemeyeceğini ve bu hâlin ayrı bir suç olarak tanımlandığını ifade etmektedir. Hüseyin Eker, Yağma Suçları (Ankara: Adalet Yayınevi, 2014), 184.

⁴⁵ Köksal, 25. Yazar çalışmasında nitelikli hal kavramını değil suça etki eden neden kavramını kullanmıştır. Ancak tarafımızca nitelikli hal kavramı benimsendiğinden tanım nitelikli hal olarak ifade edilmiştir. Çalışma kapsamında kavrama ilişkin tartışmalara girilmeyecektir. Ancak doktrinde nitelikli hal kavramı yerine kullanılan ifadeler için bkz. Pehlivan, 592.

şeklinde değil, TCK'da yağmaya göre daha az ceza gerektiren ve bileşik suç olan yağma suçunu oluşturan suçlara atıf yapılmak suretiyle belirlenmiştir⁴⁶. Kanun koyucunun cezanın belirlenmesine yönelik bu iradesinin hükmün niteliği üzerinde etkili olmadığını düşünmekteyiz. Çünkü söz konusu hâlde failin yaptığı, mağdura cebir veya tehdit uygulayarak mağdurun malını almaktır. Yani aslında fail bütün unsurlarıyla yağma suçunu işlemektedir. Ancak mağdurdan alınan mal, bir alacağın tahsili amacıyla alındığından kanun koyucu kişiyi “alma” eyleminden dolayı cezalandırmak istememiş, yalnızca suçun diğer unsurları olan cebir veya tehdit suçundan cezalandırma yolunu seçmiştir. Bu nedenle bu hükmün yağma suçundan bağımsız bir suç değil, yağma suçunun cezasının azaltmasını gerektiren bir hâl olduğunu düşünmekteyiz. Yine bu noktada belirtmemiz gerekir ki bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla yapılan yağmanın, kişiler arasında bir borç ilişkisi gerektirmesinden hareketle kişisel nitelikte⁴⁷ cezayı azaltan hâl olduğunu kabul etmekteyiz⁴⁸.

Bu nitelikli hâlde fail borç ilişkisinin alacaklı olan tarafı, mağdur ise borcu olan kişidir⁴⁹. Yapılan eylem ise özel kast ile yani alacağı tahsil amacıyla yapılan tehdit ve yaralama eylemleridir⁵⁰. Bu bakımdan alacağı tahsil amacıyla suçun işlendiğinin kabul edilebilmesi için; bir alacak hakkı bulunmalı, alacak bir hukuki ilişkiden doğmalı, eylem alacağı tahsil amacıyla gerçekleştirilmeli ve tahsil edilen miktar da alacak miktarı ile orantılı olmalıdır⁵¹.

⁴⁶ Koç, Alacağın Tahsili Amacıyla Yağma, 28.

⁴⁷ Bir nitelikli hâlin fiile mi faile mi ilişkin olduğunun belirlenmesindeki görüşler için bkz. Demirel, Suça İştirakte Bağlılık Kuralı, 438 vd.

⁴⁸ Benzer yönde Ekici, dolandırıcılık suçunda bu hâlin fail ve mağdur arasındaki önceki bir ilişkiye bağlı kişisel indirim nedeni olduğunu belirtmiştir. Ekici-Şahin, Dolandırıcılık, 669.

⁴⁹ Büşra Özerkekoğlu, “Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağı Tahsili Amacıyla İşlenen Suçlar”, Selçuk Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dergisi 6/1 (2023):1-36, 13-14.

⁵⁰ Özerkekoğlu, “Alacağı Tahsili Amacıyla İşlenen Suçlar”, 22.

⁵¹ Özerkekoğlu, “Alacağı Tahsili Amacıyla İşlenen Suçlar”, 29; Eker, Yağma Suçları, 186; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 143; Yıldırım ve Demir, 82; Hasan Tahsin Gökcan ve Mustafa Artuç, Pratik Türk Ceza Kanunu-Açıklamalı (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 901; Esra Şule Korkmaz, Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021), 112.

Alacağı tahsil amacıyla işlenen senedin yağması nitelikli hâlinin olduğu karara konu olayda; dört fail, dört mağdur kişi vardır ve müşterek faillerden ikisi iki mağdurdan alacaklı iken, iki failin ve iki mağdurun alacak-verecek ilişkisi yoktur. Bu nedenle daha az cezayı gerektiren bu hâlin bütün müşterek failler bakımından uygulanıp uygulanmayacağı sorunu ortaya çıkmaktadır.

Doktrinde hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla işlenen yağma suçunun nitelikli hâlinde müşterek faillerin sorumluluğuna ilişkin görüşler ileri sürülmüştür. Bu görüşler arasında, müşterek faillikte şahsa bağlı nitelikli hâlin sirayet etmeyeceği görüşünün hakim olduğunu söylemek mümkündür. Bu görüşlere göre TCK m. 150/1 hükmünün uygulanması için mağdura karşı cebir veya tehdit uygulayan fail alacaklı olmalıdır. Failin alacaklı olması gerektiğinden bu düzenleme cezayı azaltan kişisel bir nedendir ve sadece kendisinde bulunan faile uygulanır. Bu nedenle de alacaklı sıfatına sahip olmayan ancak alacaklı ile birlikte alacağı tahsil amacıyla suçu işleyen müşterek fail söz konusu hükümden yararlanmamalıdır ve hakkında TCK m. 148 uygulanmalıdır⁵². Bunun yanında doktrinde özellikle alacağın nakli olduğu durumlarda dahi ilgili kişinin söz konusu hükümden yararlanmaması gerektiği belirtilmiştir. Aksinin kabulü çek-senet mafyasının alacağı kendi üzerine alarak bu hükümden yararlanmalarına neden olabilecektir. Bu nedenle fail ile mağdur arasında herhangi bir alacak ilişkisinin bulunmadığı hallerde kişi yağma suçundan so-

⁵² Mehmet Günay, “Yağma Suçunun Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağı Tahsil Amacıyla İşlenmesi”, Uyuşmazlık Dergisi 5, (2015): 461-489, 466 ve 475; Mustafa Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri (Ankara: Adalet Yayınevi, 2018), 610. Aktaran, Günay, “Alacağı Tahsil Amacıyla Yağma”, 475; Özbek vd., Ceza Özel Hükümler, 692; Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem ve Murat Önok, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017), 708; Eker, Yağma Suçları, 195; Necati Meran, Hırsızlık, Yağma ve Malvarlığına Karşı Suçlar (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2011), 216; Özerkekoğlu, Alacağı Tahsili Amacıyla İşlenen Suçlar, 26; Koç, Alacağın Tahsili Amacıyla Yağma, 224 vd.; Köksal, 229; Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 464. Doktrinde Artuç söz konusu hususa farklı bir bakış açısı getirmiştir. Yazara göre; bu hüküm ancak hukuki ilişkinin tarafı olan kimsenin bu eylemi tek başına işlemesi halinde uygulanabilecektir. Yazar, hukuki ilişkinin tarafı olmayan üçüncü kimselerle birlikte mağdura karşı cebir ve tehdit kullanılması halinde, alacağı olan kimse de dahil olmak üzere, bütün faillerin TCK m. 150 değil, m. 148 ve m. 149 hükmüne göre sorumlu olması gerektiğini ileri sürmüştür. Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 466.

rumlu olmalıdır⁵³. Kanaatimizce, yukarıda da belirttiğimiz üzere, TCK m. 150/1 hükmü kişiye bağlı cezayı azaltan bir nitelikli hâldir. Bu nedenle bu nitelikli hâlde failin alacaklı sıfatına sahip olması gerekmektedir. Müşterek faillik sıfatı taşıyan kişi alacaklı ise TCK m. 150/1 hükmü gereğince tehdit veya yaralama suçundan, alacaklı değilse TCK m. 148 gereğince yağma suçundan sorumlu olmalıdır.

Burada Özgenç'in aktarmış olduğu bir örneğe incelemiş olduğumuz karara konu olayla örtüşmesi nedeniyle aynen yer vermek istemekteyiz. *"A, C'den alacağını hukuki yollara başvurarak tahsil edemez; bu sebeple B ile birlikte C'ye cebir uygulayarak alacağı tahsil ederler. Bu örnek olayda, alacaklı olan kişinin, A'nın alacağını tahsil amacıyla borçluya karşı cebir veya tehdit uygulamış olması halinde, TCK m. 150, f.1 hükmünden yararlanacağına kuşku yoktur. Ancak A'nın alacağının tahsili amacıyla ve onunla birlikte C'ye cebir uygulayan B, TCK m. 150, f. 1 hükmünden yararlandırılmaz. Bu gibi durumlarda gerçekten alacaklı olan kişi (A) ile birlikte hareket eden B de, kendi alacağı olmasa bile, aynı amaçla hareket edebilir. Ancak, m. 150, f. 1 ifadesine göre, alacağın failin kendisine ait olması gerekmektedir. Bu nedenle müşterek faillerden sadece A bakımından TCK, m. 150, f. 1 hükmünü uygulamak gerekir."*⁵⁴. Bu örneğe göre ancak alacaklı olan fail bakımından TCK m. 150/1 hükmü uygulama alanı bulacak, fiile müşterek fail sıfatıyla iştirak eden alacaklı olmayan kişi yağmadan sorumlu olacaktır.

Alacağı tahsil amacıyla iştirak ilişkisi içinde işlenen yağma ile ilgili Yargıtay kararlarına baktığımızda Mahkemenin alacaklı ile hareket eden her üçüncü kişinin bu madde hükümlerinden yararlanamayacağını, ancak alacaklı olan faille yakınlık derecesi göz önünde bulundurulurken bazı kişiler hakkında söz konusu hükmün uygulanabileceğini kabul ettiğini görmekteyiz⁵⁵. Mahkemeye göre hakkında bu kişisel

⁵³ Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 464. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 144; Eker'e göre, eğer alacak hakkı olan kişi bu hakkını hukuka uygun bir şekilde devretmiş ise, alacak hakkını elde eden yeni alacaklı bu hakkını kullanmak amacıyla zor kullanırsa bu hüküm uygulanabilecektir. Eker, Yağma Suçları, 188.

⁵⁴ Özgenç, *Ceza Genel Hükümler*, 662.

⁵⁵ Tuğba Uçak, "Yargısal İçtihatlar Işığında Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenen Yağma Suçu" (Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2022) 137.

nitelikli hal uygulanabilecek kişiler, alacaklı ile arasında bir bağlantı/ilişki olan kişilerdir. Bu bağlamda Mahkeme, aralarında akrabalık (eşi, çocuğu, kardeşi, damadı gibi), arkadaşlık, tanıdıklık, iş ortaklığı veya işveren-işçi ilişkisi olan kişilerin alacak hakkı üzerinde haklarının bulunduğunu veya asıl alacaklıya yardım etme amacı taşıdıklarını kabul ederek bu kişiler hakkında da TCK m. 150/1'in uygulanacağını belirtmiştir⁵⁶. Ancak Yargıtayın aksi yönde kararlarının olduğunu da belirtmek gerekir. Yargıtay genel görüşünün aksine bir kararında alacaklının yanında çalışan kişinin⁵⁷, bir başka kararında ise alacaklı-

⁵⁶ Günay, "Alacağı Tahsil Amacıyla Yağma", 475-476; Eker, Yağma Suçları, 195. Ayrıca bu yönde bir kararda "... sanık Hamza... ile yakının arasında...150/1 maddesi anlamında bir hukuki ilişki ve bu ilişkiye dayanan alacak bulunduğu, sanık Ahmet'in (Hamza'nın arkadaşı ve akrabası) de bu alacağı almak amacıyla Hamza'nın yanına gittiği gözetilip 150/1 yollamasıyla ilgili suçlardan cezalandırılması yerine, yanılığa düşülerek yazılı biçimde karar verilmesi..." bozma sebebi yapılmıştır. (Yargıtay 6. Ceza Dairesi, 10/10/2016, E. 2016/12683, K. 2016/6063). Aktaran Artuç, 496. Benzer yönde bir başka karar ise; "... Sanık Gülay daha önce kiracısı olan Melih...den evine ait elektrik borcunu ödemesini istediği, Sanık Çağatay'ın arkadaşı Yunus ile birlikte...mağdura bıçak göstererek ve darp ederek elektrik borcuna teminat olarak senet imzalattıkları... olayda, ... **sanık Gülay ve Çağatay'ın akrabalık ilişkisi içinde bulunduğu, sanık Yunus... 'nin de sanık Çağatay'ın arkadaşı olduğu, sanık Gülay ile diğer sanıkların** eylemlerinde yağma kastı bulunmayıp mağduru elektrik borcu ödemeye zorlama amacıyla eylemi gerçekleştirdikleri, böylece alacağı tahsil amacıyla tehdit suçunun olduğu gözetilmeden... yağma suçundan hüküm kurulması..." şeklindedir. Aktaran: Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 493. Farklı kararlar için ayrıca bkz. Günay, "Alacağı Tahsil Amacıyla Yağma", 476, dn: 50-54 ve Eker, Yağma Suçları, 199 vd. Bu konuda Yargıtay Ceza Genel Kurulu (YCGK) da vermiş olduğu bir kararda, vergi borcunu ödeyerek arkadaşına ait aracı teslim alan ancak iade etmeyen kişiye karşı, aracın sahibi olan kişinin yanında işçi olarak çalışan kişinin zor kullanarak aracı kişiden teslim aldığı olayda hem aracın sahibi hem de onun yanında yağma suçunu işleyen kişi hakkında TCK m. 150/1 hükmünün uygulanacağı yönünde içtihatla bulunmuştur. Yargıtay CGK, 23.5.2017, E. 2017/6-91, K. 2017/291 (Aktaran: Özgenç, Ceza Genel Hükümler, 662, dn:1216.)

⁵⁷ Yargıtay 2021 yılında vermiş olduğu bir kararında alacaklının yanında çalışan kişinin TCK m. 150/1 hükmünden yararlanamayacağını ifade etmiştir. Söz konusu karar şu şekildedir. *Oluş ve dosya içeriğine göre, mağdur ile temyiz dışı sanık A.D.Ö arasında hukuki ilişkiye dayanan alacak verecek ilişkisinin olduğunun sabit olduğu, olay tarihinde A.D.Ö'nün, yanına işyerinde çalışanı olan sanık İ.B.'yi, İ.nin kardeşi olan sanık S.B.'yi ve arkadaşları sanık B.B.'yi alarak mağdurun oturduğu mahalleye geldikleri, mağduru arabası ile seyir halinde görmeleri üzerine yanına gittikleri, A'nın alacağına karşılık mağdurdan arabanın anahtarını istediği, mağdurun direnmesi üzerine sanık İ.nin bıçakla mağduru yaraladığı, ardından araçtan indirerek her üç sanığın da mağduru darp ederek yaraladıkları ve arabanın anahtarını*

nın arkadaşının⁵⁸ TCK m. 150/1 hükmünden yararlanamayacağını belirtmiştir.

Hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla yağmanın şahsa bağlı bir nitelikli hâl olduğu ve müşterek failin şahsından kaynaklı nitelikli hâlin diğer müşterek failer hakkında uygulanmaması gerektiği görüşümüzden hareketle, kanaatimizce ancak alacak-verecek ilişkisi içindeki kişiler için TCK m. 150/1 uygulanmalı, alacaklı sıfatına sahip olmayan diğer müşterek failer ise yağma suçundan sorumlu olmalıdır.⁵⁹ Yargıtay, fail ile yakın ilişkide olan kişilerin de bu hâlden yararlanabileceği görüşünde, kanaatimizce “hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla” ifadesinden “amacıyla” kelimesine öncelik

*olarak olay yerinden uzaklaştıkları şeklinde gerçekleşen olayda **alacak verecek ilişkisinin tarafları olmayan ve mağdurdan alacakları bulunmayan sanıklardan** mağduru darp ederek arabasını alması eyleminin TCK md.149/1-a-c,53,58 maddeleri uyarınca yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden yazılı şekilde hakkında TCK'nın 150. maddesi delaleti ile tehdit suçundan hüküm kurulması, bozmayı gerektirmiş...”* Yar. 6. CD, E. 2020/9938. K. 2021/12953, 1.7.2021, Aktaran: Uçak, “Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenen Yağma” 140. Burada vurgulamak gerekir ki, yukarıda görüldüğü üzere, inceleme konumuz olan kararda da Yargıtay, Barış isimli sanığın “**çalışanı olduğu şirketin zarara uğratılmasından hareketle**” TCK m. 150/1 hükmünden yararlanacağını belirtmiştir.

⁵⁸ Yargıtayın alacaklının arkadaşının yağma suçundan cezalandırılacağını belirten kararı ise şu şekildedir: “...Sanık A. hakkında hukuki alacağın tahsili amacıyla TCK'nın 150/1. delaletiyle silahla tehdit suçundan verilen hükme karşı temyize gelince; Sanık S.nin mağdur K.den 11.000 Euro alacağını alamaması üzerine arkadaşı olan sanık A. ile birlikte mağdurun iş yerine gidip ‘Yürü gidiyoruz’ diyerek araca bindirip Ayazağa ormanına getirdikleri, sanık S.nin bıçak çekip, ‘Nerde lan benim param’ diyerek alacağını istediği, mağdurun olumsuz yanıtı üzerine mağduru tekrar araca bindirip Kağıthane’de bulunan bir depoya getirip ellerini ve gözlerini bağladıkları, bir sonraki gün tekrar para istemeleri üzerine mağdurun arkadaşını arayıp 3.000 Euro hazırlamasını istediği, paranın hazır olduğu bilgisini alan mağdur ve sanıkların Talatpaşa caddesindeki Garanti Bankasına gittikleri, bankada işlem sırasını bekledikleri sırada mağdurun bir yolunu bulup banka görevlisinden yardım istediği, banka görevlisinin emniyet güçlerine haber vermesi üzerine olay yerine gelen polisler tarafından sanıkların yakalandıkları, olayda; mağdurdan alacağı olan **sanık Serkan’ın arkadaşı sanık A.’nın eyleminin yağmaya kaçışma suçunu oluşturduğu** gözetilmeden, delillerin takdirinde yanılıgı sonucu yerinde ve yeterli olmayan gerekçeyle yazılı şekilde hüküm kurulması, Bozmayı gerektirmiş...” Yargıtay 6.Ceza Dairesi, 26.2.2020, E. 2018/534, K. 2020/888, Aktaran: Uçak, “Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenen Yağma”141, dn. 586

⁵⁹ Aynı yönde: Eker, Yağma Suçları, 194. Benzer şekilde dolandırıcılık suçunun hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla işlenmesi halinde müşterek faillerden şahsında indirim nedeni bulunmayan şahsa bu hâlin sirayet etmeyeceği yönünde Ekici-Şahin, Dolandırıcılık, 411.

vermektedir. Bu nedenle hukuki ilişkinin tarafı olan kişinin yanında yer alan “failleri” aradaki hukuki ilişkinin tarafı olmasa bile faille olan yakınlığına bakarak ve alacağı tahsil “amacı taşımalarından” hareketle bu hâlden yararlandırma eğilimindedir. Ancak ifadenin “kişinin bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını”⁶⁰ şeklinde olması, işlenen fiilde kişinin kendi alacağına yönelik bir amaç taşıması gerekliliğini açıkça ifade etmektedir. Kanaatimizce eğer hüküm “alacağı tahsil amacıyla” şeklinde düzenleme altına alınsaydı, alacağın kimin alacağı olduğu önemli olmayacak, gerçekten de bütün failleri bu hâlden yararlandırmak gerekecekti. Bu nedenle mevcut düzenleme ile Yargıtayın ulaştığı sonuca ulaşmanın mümkün olmadığını düşünmekteyiz. Çünkü bu şekilde bir yorumun önünün açılması halinde bütün kişisel nedenlerde aynı yoruma başvurulabilecek, kişisel nedenin olduğu ve iştirak halinde işlenen suçlarda fail ile mağdur arasında kişisel neden varlığını arayan hükmün bir anlamı kalmayacaktır. Keza özellikle müşterek faillikle işlenen suçlarda her fail kendi fiilinden sorumlu olduğundan, yalnızca kendisinde kişisel neden bulunan kişi bundan yararlanacaktır. Bu nedenle alacaklı fail ile birlikte cebir veya tehdit uygulamak suretiyle alacağı tahsil eden ancak mağdur ile arasında borç ilişkisi bulunmayan kişiler hakkında TCK m. 150/1 hükmü uygulama alanı bulmamalı ve suça iştirak eden müşterek failler TCK m. 148 gereğince yağma suçundan cezalandırılmalıdır⁶¹.

⁶⁰ Hükmün hazırlanması sırasında söz konusu ifadeye yönelik olarak alt komisyonda yapılan şu konuşmalar da buradaki amacı ortaya koymaktadır: “...Bekir Bozdağ (Yozgat)- Simdi, orada, birinci fıkrada, örneğin sizde benim cep telefonum var, ben onu sizden çekip aldım, telefon bana ait, cebirle veya tehditle aldım.

Başkan - Bu, ihkakı hak değil mi?

Bekir Bozdağ (Yozgat) - İşte burada yağma suçu uygulanmasın, onun yerine, sizin dediğiniz gibi, yaralama vesaire varsa, ona dair hüküm uygulansın; yani, burada yağma suçu, kişinin kendi malını başkasından alırken yaptığı veya kullandığı zor karşısında uygulanmasın amacıyla konuldu. Sayın Şirin’in dediği gibi de, ihkak ı hakkı değişik maddelerde...

Başkan - Bu ihkakı hak değil mi?

Bekir Bozdağ (Yozgat) - Evet

Başkan - Ben diyorum ki, o zaman cümlelerin ikinci bölümüne ihtiyaç yok ki.

İzzet Özgenç - Şimdi artık bu sistemde ihkakı hak suçu diye bir suç yok...”. Bu konuşmalar göstermektedir ki, bu madde ihkakı hak amacı taşımakta, bu nedenle alan kişinin kendi hakkını almaya çalışma amacı esas önemli noktayı oluşturmaktadır. Aktaran: Yar. CGK, E. 2018/6-404, K.2021/184, 29.04.2021

⁶¹ Aynı yönde: Günay, “Alacağı Tahsil Amacıyla Yağma”, 477.

3. Karara Konu Somut Olay Açısından Değerlendirme

Karara konu somut olay üzerinden incelediğimizde gerçekleşen olayda, dört fail dört mağdur kişi vardır. Mağdur olan iki kişinin sanık olan iki kişiye borçlu olduğu tespit edilmiştir. Ancak sanıklar mağdurların tamamına alacakları karşılığında zorla senet imzalatmışlardır. Burada tartışmaya yol açan ilk durum bütün mağdurlarla bütün failler arasında borç ilişkisinin bulunmamasıdır. Faillerden ikisinin alacağı olmadığı gibi mağdurlardan ikisi de borçlu konumunda değildir. Bu nedenle her biri için alacağı tahsil amacı söz konusu değildir. Olayda iki kişi açısından söz konusu olan bu cezayı azaltan hâl, bütün müşterek failer bakımından uygulanacak mıdır? Bu sorunun cevabı, ortaya çıkacak cezai sorumlulukta oldukça etkili değişikliklere neden olduğundan önemlidir.

İlk ihtimalde Yargıtayın alacağı tahsil amacıyla işlenen yağma suçunda alacaklı kişiye müşterek fail sıfatıyla katılan kişilerin alacaklıının yakını olmaları halinde TCK m. 150/1 hükmünden yararlanacaklarına ilişkin içtihadı dikkate alınarak müşterek faillerin aynı şekilde cezalandırılacağına kabul edilmesi mümkündür. Keza karara konu olayda da Yargıtay, Ali ve İbrahim'in yanında bulunan Barış'ın şirketin çalışanı olmasından, fail Hikmet'in de Barış'ın arkadaşı olmasından hareketle TCK m. 150/1 hükmünden yararlanacağına ve bu nedenle tehdit ve yaralama suçlarından cezalandırılacaklarına hükmetmiştir. Kanaatimizce, yukarıda da belirtildiğimiz üzere, Yargıtayın bu görüşü hatalıdır. Keza söz konusu kararda dikkat edilmesi gereken bir husus da olayda bütün mağdurların borçlu konumunda olmadığıdır. Yargıtay kararında ise söz konusu husus dikkate alınmamış, herhangi bir açıklamada bulunulmamış ve bütün faillerin tehdit ve yaralama suçundan cezalandırılması gerektiği belirtilmiştir. Ancak müşterek failler arasında kişisel nitelikli halin sirayet edeceği ve cezayı azaltan kişisel nedenden herkesin faydalanacağı kabul edilse bile iki mağdur açısından TCK m. 150/1 hükmüne göre tehdit ve yaralama suçunun, diğer iki mağdur açısından ise yağma suçunun oluştuğunun kabul edilmesi gerekirdi. Çünkü iki mağdur borçlu olmadığı için alacağı tahsil amacı da söz konusu olmamaktadır. Kararın bu yönüyle hatalı olduğunu düşünmekteyiz. Ayrıca gerek yerel mahkemenin kararında gerekse muhalefet şerhinde bu konuda değerlendirmeler yer alması-

na rağmen Yargıtayın bu hususu kararda dikkate almaması önemli bir eksikliktir. Yargıtay kararında borçlu olmayan mağdurlara karşı yapılan eylemler nedeniyle TCK m. 150 hükmüne neden başvurulduğunun gerekçesi gösterilmemiştir.

İkinci ihtimalde, cezayı azaltıcı kişisel nedenin sirayet etmeyeceği ve müşterek faillerin ayrı ayrı cezalandırılacağına kabul edilmesi şeklindeki doktrinde ağırlıklı görüş ve kanaatimiz dikkate alındığında, TCK m. 150 hükmü yalnızca kendisinde kişisel neden bulunan müşterek faile uygulanacaktır. Somut olay bakımından ancak aralarında borç ilişkisi olan failler (Ali ve İbrahim) TCK m. 150/1 hükmünden yararlanmalı ve tehdit ve kasten yaralama suçundan sorumlu olmalıdırlar. Burada alacaklı sıfatı olan iki failin mağdurların yalnızca ikisinden alacaklı olduğu hususu da gözden kaçırılmamalıdır. Bu nedenle Ali ve İbrahim'in, alacaklı oldukları iki mağdur yönünden TCK m. 150/1 hükmüne göre tehdit ve yaralama suçundan, diğer iki mağdur yönünden ise aralarında alacak-verecek ilişkisi olmadığından TCK m. 148'e göre yağma suçundan sorumlu olmaları gerektiğini düşünmekteyiz. Diğer müşterek failler (Barış ve Hikmet) bakımından ise kişisel nitelikte olan bu hâl dikkate alınmamalı ve bu kişiler bütün mağdurlar açısından TCK m. 148 hükmüne göre cezalandırılmalıdır.

C. Yağma Suçunun Daha Az Cezayı Gerektiren Nitelikli Hâli Nedeniyle Uygulanan Tehdit Suçunda Zincirleme Suç Yasağının Geçerli Olup Olmayacağı Hususu

TCK m. 150/1 hükmüne göre *“Kişinin bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit veya cebir kullanması halinde, ancak tehdit veya kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.”* Düzenlemede bağımsız bir ceza öngörülmemiş veya yağma suçunun cezasında belirli oranda azaltma yapılması usulü kabul edilmemiştir. Bunun yerine tehdit ve yaralama suçuna atıf yapılarak bu suçlara ilişkin hükümlerin uygulanacağı belirtilmiş, kasten yaralama ve tehdit suçunun cezasının bu suç bakımından da geçerli olduğu kabul edilmiştir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki aynı suçun birden fazla kişiye karşı aynı anda tek bir fiille gerçekleştirilmesi TCK m. 43/2'e göre zincirleme suç oluşturmaktadır. TCK m. 43/3'e göre kasten öldürme, kasten yaralama, işkence ve yağma suçlarında zincirleme suç hükümleri uy-

gulanmaz. Bu suçlar dışındaki suçlar bakımından ise TCK m. 43/1 hükmü⁶² uygulanacaktır. Zincirleme suç kuralları uygulandığında tek bir suçtan ceza arttırılacakken, söz konusu kural uygulanmadığında mağdur sayısınca cezalandırma yoluna gidilecektir. Bu da ceza miktarı bakımından önemli farklılıklara yol açacağından cezalandırmada zincirleme suç kurallarının uygulanıp uygulanmayacağının belirlenmesi önemlidir.

Somut olaya baktığımızda hem zincirleme suç kapsamında kabul edilen hem de zincirleme suç uygulaması dışında bırakılan suçların olması önemli bir meseledir. Çünkü TCK m. 148'te düzenlenen yağma suçu zincirleme suç kapsamı dışında bırakılmış bir suç iken TCK m. 150/1 hükmünün atıf yaptığı suçlardan biri olan tehdit suçunda zincirleme suç kuralları uygulanacaktır. Bu nedenle TCK m. 150/1 hükmünde başka suçlara atıf yapılarak cezanın belirlenmesi doktrinde çeşitli eleştirilerle karşı karşıya kalmıştır⁶³. Bu bağlamda alacağı tahsil amacıyla yağmanın işlenmesi durumunda tehdit ve kasten yaralama suçuna yapılan atfın kapsamının ne olduğu, yapılan eylemin hukuki sonuçlarının yağma suçu kapsamında değerlendirilmeye devam edilip edilmeyeceği, özellikle tehdit suçu bakımından zincirleme suç uygulanma yasağının geçerli olup olmayacağı sorusunun cevaplanması gerekmektedir.

Yağma suçunda zincirleme suç hükümlerinin uygulanması TCK m. 43/3 hükmü gereğince kanun koyucu tarafından engellendiğinden, bir kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı birden fazla kez veya birden fazla kişiye karşı tek bir fiille yağma suçunun işlenmesi durumunda fail, her bir yağma fiilinden dolayı gerçek

⁶² TCK m. 43/1: Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya hükmedilir. Ancak bu ceza, dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılır.

⁶³ Çalışmanın kapsamını genişletmemek adına, TCK m. 150 hükmüne ilişkin tartışmalı hususlara girilmeyecek, söz konusu husus karara konu olay kapsamında değerlendirilecektir. Ancak düzenlemenin fiilin haksızlık içeriğini karşılamadığı ve birleşik suçun bölünmezliği kuralına aykırılık teşkil etmesi hususuna ilişkin bkz. Tezcan vd., Ceza Özel Hukuku, 707. Hükmün cezalandırma ile ilgili ortaya çıkardığı problemlere ilişkin ayrıca bkz. Mahmut Koca ve İlhan Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler (Ankara: Adalet Yayınevi, 2016) 622. Düzenleme ilgili getirilen eleştiriler ve tartışmalar konusunda ayrıntılı bilgi için ayrıca bkz. Günay, "Alacağı Tahsil Amacıyla Yağma", 479 vd.

içtima hükümleri uygulanarak yine her mağdur açısından ayrı ayrı cezalandırılacaktır⁶⁴. Özetle, farklı zamanlarda işlenen yağma suçu kaç kere işlenmiş ise o kadar; yine aynı zamanda birden fazla mağdura karşı işlenmiş yağma suçu kaç mağdur varsa o kadar cezalandırılacaktır. Bu noktada düzenleme açık olduğu için herhangi bir tereddüt söz konusu değildir. Ancak yağma suçunun alacağı tahsil amacıyla işlenmesi halinde TCK m. 150/1 düzenlemesi nedeniyle fail yağma suçundan değil, tehdit ve/veya kasten yaralama suçlarından cezalandırılacağından, alacağı tahsil amacıyla işlenen yağma suçu aynı kişiye karşı müteaddit defalar ya da aynı anda birden fazla kişiye karşı işlendiğinde, kişi hakkında hükmedilecek olan tehdit veya kasten yaralama suçlarında zincirleme suç hükümleri uygulanabilecek midir? Yani işlenen suç hâlâ yağma suçu olarak kabul edilip TCK m. 43/3 gereğince mağdur sayısının mı ceza verilecek yoksa artık kişinin işlediği eylem münhasıran tehdit suçu kabul edilip TCK m. 43/1 hükmü gereğince tek bir suçtan cezası artırılarak mı verilecektir? Bu noktada öncelikle belirtmek gerekir ki kasten yaralama suçu açısından herhangi bir sorun meydana gelmemektedir. Keza TCK m. 43/3 hükmüne göre kasten yaralama suçu açısından da zincirleme suç hükümleri uygulanamamaktadır. Her iki ihtimalde de kasten yaralama suçunda gerçek içtima hükümleri uygulanacaktır. Bu yüzden sorun alacağı tahsil amacıyla tehdit suçunun işlenmesi durumunda doğmaktadır.

Doktrinde, Özgenç; Yargıtayın yağma suçunda içtima hükümlerine yönelik bir uygulamasına ilişkin değerlendirmede bulurken, *“hukukî ilişkiye dayanan belirli bir miktar alacağın tahsili amacıyla aynı kişiye farklı zamanlarda müteaddit defa tehdit uygulanması halinde, zincirleme suç hükümleri uygulanabilecektir. Hukukî ilişkiye dayanan belirli bir miktar alacağın tahsili amacıyla aynı kişiye müteaddit defa tehdit uygulanması halinde, tehdit suçunun müteselsilen işlendiğini kabul etmek ve TCK m. 43, f. 1 hükümlerini uygulamak gerekir. Hatta hukukî ilişkiye dayanan belirli bir miktar alacağın tahsili amacıyla aynı kişiye müteaddit defa cebir uygulanması halinde, her bir kasten yaralama suçu dolayısıyla gerçek içtima hükümlerine göre cezalandırma yoluna gitmek gerekecektir.* (TCK m.

⁶⁴ İzzet Özgenç, “Yağma Suçu ile İlgili İçtima Sorunu ve Yargıtay Uygulamasına İlişkin Değerlendirmeler”, 1. Erişim: <https://izzetozgenc.com/makale/yagma-sucu-ile-ilgili-ictima-sorunu-ve-yargitay-uygulamasina-iliskin-degerlendirmeler>, Erişim Tarihi: 27.09.2023

4/3)”⁶⁵ açıklamalarına yer vermiştir. Bu da göstermektedir ki; Yazara göre hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla yağma hükmüne göre tehdit suçundan cezalandırmaya gidilmesi halinde yağma suçundan bağımsız değerlendirme yapılacak ve TCK m. 43/3 hükmünün uygulanması yoluna gidilemeyecektir.

Koç’a göre TCK m. 150/1 hükmünün uygulanmasında içtima bakımından atıf yapılan suçlara göre değerlendirme yapılmalıdır. Bu bağlamda tehdit suçunun işlenmesi halinde tehdit suçuna ilişkin, cebir suçu işlenmesi halinde kasten yaralama suçuna ilişkin içtima hükümleri dikkate alınmalıdır⁶⁶.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu⁶⁷ bu hususa vurgu yapmış olduğu ve söz konusu soruna ilişkin çözüm niteliğinde olan 2021 tarihli bir kararında *“bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsili amacıyla tehdit veya cebir kullanılması hâlinde artık eylemin tehdit ve/veya kasten yaralama suçlarına vücut vereceği, dolayısıyla buradaki düzenlemenin sadece ceza miktarı açısından değil tehdit veya kasten yaralama suçlarına ilişkin tüm hükümlerin uygulanması gerektiğine dair bir atıf niteliğinde olduğu, bu nedenle fail hakkında tehdit ve kasten yaralama suçlarına ilişkin tüm hükümlerin uygulanacağı göz önünde bulundurulduğunda...”*⁶⁸ şeklinde açıklamalara yer vermiştir.

⁶⁵ Özgenç, “Yağma Suçu ile İlgili İçtima Sorunu”, 3.

⁶⁶ Koç, Alacağın Tahsili Amacıyla Yağma, 230.

⁶⁷ Yar. CGK, 29.04.2021, E. 2018/6-404, K. 2021/184 (UYAP Erişim).

⁶⁸ Ayrıca kararda *“...her ne kadar TCK’nin 150. maddesinin başlığı ‘Daha az cezayı gerektiren hâl’ şeklinde düzenlenmiş ise de Adalet Komisyonundaki görüşmeler sırasında yağma suçunun yok farz edildiğinin, onun yerine tehdit veya kasten yaralama suçlarından hüküm kurulması gerektiğinin; söz konusu fıkranın burada düzenlenmemesi hâlinde eylemin yağma suçu olarak cezalandırılabilmesinin; söz konusu eylem karşılığında yağmadan ceza verilemeyeceğinin, sadece islenen tehdit ve kasten yaralama suçlarından hüküm kurulacağına belirtilmiş olması, düzenlemede sadece alacağın tahsili amacıyla tehdit veya cebir kullanılmasından bahsedilmiş olup amacın elde edilmesinden, yani malın alınmasından söz edilmemesi, gerek söz konusu maddenin birinci fıkrasındaki ‘...Ancak tehdit veya kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.’ şeklindeki düzenlemede, gerekse ‘Bu hükmeye göre, bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit veya cebir kullanılması hâlinde, tehdit veya kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.’ şeklindeki gerekçesinde fail hakkında tehdit veya kasten yaralama suçlarına ilişkin hükümlerin uygulanacağına açıkça belirtilmiş olması karşısında...”* bu hususun kabul edildiği belirtilmiştir. Aynı yönde: Yargıtay CGK. 12.09.2019, E. 2017/6-673, K. 2019/529. Aktaran: Gökcan ve Artuç, *Türk Ceza Kanunu*, 903.

TCK m. 150/1'e yeniden baktığımızda söz konusu hükümde “*tehdit veya kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.*” ifadesiyle ilgili suçlara ait hükümlere atıf yapıldığı görülmektedir. Lafzi yorum yapıldığında kanunun ifadesinden atıf kapsamında tehdit ve kasten yaralama suçları için geçerli olan bütün hükümlerin uygulanacağı anlamı çıkmaktadır⁶⁹. Bu durumda, kanaatimizce, kasten yaralama suçuna ilişkin TCK m. 43/3 hükmü uygulanarak her bir mağdur bakımından ayrı, ancak tehdit suçuna ilişkin TCK m. 43/1 hükmü uygulanarak tek bir tehdit suçundan artırım yapılarak cezanın belirlenmesi gerekmektedir.

Burada TCK m. 150/1 düzenlemesinin yağma suçunun daha az cezayı gerektiren bir hâli olduğu yönündeki görüşümüzü hatırlatmak gerekir. Bu görüş ve TCK m. 43/1'de yer alan “*bir suçun temel şekli ile daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli şekillerinin aynı suç*” sayılacağı hükmü birlikte değerlendirildiğinde, alacağı tahsil amacıyla işlenen yağma nedeniyle oluşan tehdit suçunda da TCK m. 43/3 hükmünün uygulanması gerekliliği doğmaktadır. Kanaatimizce TCK m. 150 hükmü her ne kadar yağma suçunun daha az cezayı gerektiren hâlini düzenlese de söz konusu bu hükümde açık bir şekilde “tehdit suçuna ilişkin hükümlerin” uygulanacağı belirtilmiştir. Kanaatimizce burada istisnai bir durum olduğunu kabul etmek gerekir. Çünkü kanun koyucu bilinçli bir tercih yaparak tehdit ve kasten yaralamaya ilişkin bütün hükümleri atıf kapsamına almıştır. Bu düzenleme bir nitelikli hâl olmasına rağmen kanun koyucu başka suçlara atıf yaparak o suçlara ilişkin bütün hükümlerin uygulanmasını tercih etmiştir. Bu tercih aşağıda da belirtileceği üzere, ceza adaleti bakımından olumsuz sonuçlar ortaya çıkarmakta ve hükmün eleştirilmesine neden olan esaslı hususlarından birini oluşturmaktadır.

Sonuç olarak birden fazla kişiye karşı, alacağın tahsili amacıyla işlenmiş tehdit ve/veya kasten yaralama suçu varsa her biri kendi için-

⁶⁹ Kanun koyucu benzer şekilde TCK m. 108'de cebir suçunda da kasten yaralama suçuna atıf yaparak cezayı belirtmiştir. Ancak düzenlemenin bu hükümden ayrılan noktası “... *kasten yaralama suçundan verilecek ceza üçte birinden yarısına kadar artırılarak hükmolunur.*” ifadesine yer verilmek suretiyle suçun cezasına doğrudan atıf yapılmasıdır. Ancak TCK m. 150/1 hükmünde suça ilişkin yalnızca ceza esas alınmış, bütün düzenlemeleri kapsamına alacak şekilde bir ifadeye yer vermiştir. Kanaatimizce bu bilinçli bir tercihtir.

de değerlendirilecektir. Tehdit suçu birden fazla kez işlenmiş olmakla birlikte⁷⁰ TCK m. 43/2 gereğince tek bir suçtan artırım yapılarak; kasten yaralama suçu açısından ise zincirleme suç istisnası göz önüne alınarak mağdur sayısınınca cezalandırılacaktır.

İncelediğimiz karara konu somut olayda; ilk olarak alacaklı failler ile borçlu olan mağdurlar açısından yukarıda yapılan açıklamalar geçerlidir. Bu kabule göre söz konusu olayda iki fail (Ali ve İbrahim) alacaklarını tahsil amacıyla hareket etmektedir. Bu nedenle bu iki fail TCK m. 150/1 hükmüne göre tehdit ve kasten yaralama suçlarından sorumludur. Zincirleme suç kapsamında baktığımızda failler borçlu olan iki mağdur bakımından TCK m. 43/2 gereğince tek bir tehdit suçundan cezaları arttırılmak suretiyle; kasten yaralama suçundan ise TCK m. 43/3'e göre zincirleme suç hükümleri uygulanmayacağından her bir mağdur bakımından ayrı ayrı olmak üzere gerçek içtima uygulanmak suretiyle, iki ayrı kasten yaralama suçundan cezalandırılmalıdır. Yukarıda belirttiğimiz failler alacaklı olmadıkları diğer iki mağdura karşı ise aralarında kişisel nitelikli hal bulunmadığından yağma suçunu işlemişlerdir. Bu nedenle faillerin TCK m. 43/3 dikkate alınarak TCK m. 43/1 gereğince mağdur sayısınınca iki kez cezalandırılmaları gerekmektedir. İnceleme konusu kararda yerel mahkeme tehdit suçunda zincirleme suç hükümlerinin uygulanacağına hükmederken; Yargıtay, alacağı tahsil amacıyla yağma sonucu hakkında tehdit uygulanan kişiler için zincirleme suç hükümlerinin uygulanmayacağına ve mağdur sayısınınca cezaya hükmedilmesi gerektiğine karar vermiştir. Muhalefet şerhinde de -Yargıtay ile benzer şekilde- tehdit suçunda da mağdur sayısınınca hüküm kurulması gerektiği ileri sürülmüştür. Kanaatimizce yerel mahkemenin bu husustaki kararı yerindedir. Kanaatimizce yerel mahkeme kararında hatalı olan kısım bütün mağdurlar bakımından TCK m. 150 hükmünün uygulanmasıdır. Halbuki, yukarıda da belirtildiği gibi, borçlu olmayan iki mağdur açısından yağma suçunun oluştuğunun kabul edilmesi gerekmektedir. Bu hususa yal-

⁷⁰ TCK m. 43'e göre zincirleme suç halinde birden fazla suç işlenmiş olmakla birlikte faile bu suçlardan dolayı yalnızca tek ceza verilmektedir. Türk doktrinine hâkim olan görüş bu yöndedir. Neslihan Göktürk, "Türk Hukuku'nda Suçların İçtimaı", Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi 2/1-2 (2014):31-59, 43. Bu hususta ayrıca bkz. Koca ve Üzülmüş, Ceza Genel Hükümler, 529; Özgenc, Ceza Genel Hükümler, 679; Özbek vd., Ceza Genel Hükümler, 546.

nızca muhalefet şerhinde dikkat edilmiş, alacaklı olunmayan mağdurlar bakımından TCK m. 148'in uygulanması gerektiği belirtilmiş, ne yerel mahkeme kararı ne de Yargıtay kararında söz konusu husus dikkate alınmamıştır.

Mağdurlar ile aralarında borç ilişkisi olmayan diğer iki fail (Barış ve Hikmet) bakımından ise zincirleme suç bakımından bir sorun olmadığı kanaatindeyiz. Çünkü alacağı tahsil amacıyla yapılan bir yağma suçu söz konusu olmadığından alacaklı olmayan bu iki fail bakımından TCK m. 150'nin uygulanması mümkün değildir ve failler TCK m. 148/2'e göre senedin yağması suçundan cezalandırılacaktır. Bu noktada zincirleme suç açısından herhangi bir sorun doğmamaktadır. Çünkü yağma suçu TCK m. 43/3 arasında sayılan suçlardan biri olduğundan dolayı ve eylem birden fazla mağdura karşı işlendiğinden, mağdur sayısınca yağma suçunun olduğu kabul edilecek ve dört ayrı yağmadan cezaya hükmedilecektir.

D. Yağma Suçu Sırasında Birden Fazla Kişinin Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Bırakılması Durumunda Zincirleme Suç Kurallarının Uygulanıp Uygulanmayacağı

Olayda alacağı tahsil amacıyla işlenen yağma eylemi sırasında kişiler çağrıldıkları depoda tutulmuşlardır. Bu nedenle söz konusu olayda ayrıca kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu işlenmiştir. Belirtilmelidir ki TCK m. 150/1 kapsamında yapılan atıf kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunu kapsamamaktadır. Bu nedenle fail; hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla cebir veya tehdit gerçekleştirirken ayrıca mağduru hürriyetinden yoksun bırakmışsa, gerçek içtima hükümleri uygulanacak ve fail ayrıca kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçundan da cezalandırılacaktır⁷¹. Keza bu noktada ha-

⁷¹ Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 466; Eker, Yağma Suçları, 198; Noyan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 383; Ersan Şen ve Erkam Erdem, "Alacağın Tahsili Amaçlı Cebirde veya Tehditte (TCK m. 150/1) Haksız Tahrik Uygulanır mı?", Erişim: https://sen.av.tr/tr/makale/alacagin-tahsili-amacli-cebirde-veya-tehditte-TCK-m-150/1-haksiz-tahrik-uygulanir-mi#_ftn7, Erişim Tarihi: 26.10.2023. Koç'a göre; TCK m. 109/2 hükmü uyarınca kişi fiili işlemek için veya işlediği sırada cebir veya tehdit kullandığında ayrıca kasten yaralama ve tehditten ceza verilmez. Çünkü cebir veya tehdit kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun nitelikli hâlini oluşturmaktadır. Bu nedenle de yazara göre bileşik suç kuralları gereğince TCK m. 150/1 bakımından fail ayrıca yollama yapılan suçtan cezalandırılmamalıdır. Yazarın görüşüne göre kişi

tırlatmakta fayda vardır ki 765 sayılı ETCK'da m. 499 düzenlenen adam kaldırma suçu⁷² 5237 sayılı TCK'da yer almamaktadır. Bu konuda ayrı bir suç tipi düzenlenmediğinden ve yağma suçunda kişiyi hürriyetinden yoksun kılmaya ilişkin bir düzenlemeye ayrıca yer verilmediğinden gerçek içtima kuralları gereğince bu eylemin ayrı cezalandırılacağı hususunda bir tereddüt yoktur. Yargıtayın genel görüşü de bu yönde olmakla birlikte⁷³, aksi yönde kararı da mevcuttur. Yargıtay bir kararında, aynı anda birden fazla kişiye karşı işlenen kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçundan dolayı mağdur sayısınca cezaya hükmeden yerel mahkeme kararını; *“Doğal anlamda birden fazla olmakla birlikte hukuki anlamda tek bir fiil ile aynı suçun birden fazla mağdura karşı işlenmesi hali söz konusu olduğundan, 5237 sayılı TCK'nın 43/2. maddesinde düzenlenen aynı neviden fikri içtima hükümleri uyarınca sanık hakkında tek bir ceza verilip bu cezanın arttırılması gerekirken, mağdur sayısınca üç kez mahkûmiyet kararı verilmesi”* gerekçesi ile bozmuştur. Ancak bir başka kararında, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun mağdur sayısınca tatbik edileceği gözetilmeden tek suç kabulü ile sanığın cezasında TCK m. 43 uyarınca artırım yapılmasını bozma sebebi olduğunu belirtmiştir⁷⁴.

sadece TCK m. 109/2 hükmünden cezalandırılacak, cebir veya tehditten dolayıyla yağma suçunun daha az hâlden cezalandırılmayacaktır. Koç, Alacağın Tahsili Amacıyla Yağma, 231. Kanaatimizce bu görüş hatalıdır. Çünkü fail burada cebir veya tehdidi kişiyi hürriyetinden yoksun kılma maksadıyla değil yağma maksadıyla işlemektedir. Bu nedenle de söz konusu cebir veya tehdit yalnızca TCK m. 150 bağlamında değerlendirilmeli ve çifte cezalandırma yasağı gereğince kişiyi hürriyeti yoksun kılma suçunun nitelikli hâlden cezalandırılmamalıdır.

⁷² ETCK m. 499 hükmü şu şekildedir: *“Her kim, para veya eşya veya hukukça hükmü haiz bir senet almak için bir kimseyi hapseder yahut dağa veya تنها bir mahalle kaldırır, maksadına nail olmamış ise onbeş seneden yirmi seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır. Maksadına nail olmuş ise cezanın yukarı haddi hükmolunur.”*

⁷³ Yargıtay *“yağma suçunun işlenmesi, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma ve yağma suçlardan birinin diğerinin unsuru veya ağırlaştırıcı nedeni olmaması, 5237 sayılı TCK'nın hazırlanmasında esas alınan “kaç fiil varsa o kadar suç, kaç suç varsa o kadar ceza vardır” ilkesi birlikte değerlendirildiğinde, sanıkların kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu ile birlikte mağdura karşı gerçekleştirdikleri eylem nedeniyle 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesi yolmasıyla 106. maddesi uyarınca da cezalandırılmaları gerektiğinden...”* şeklinde bu hususu belirtmiştir. Yargıtay CGK, 19.2.2013, E. 2012/6-1523, K. 2013/66.. Aktaran: Şen ve Erdem, *“Alacağın Tahsili Amaçlı Cebirde veya Tehditte Haksız Tahrik”*, Bir başka karar için bkz. Artuç, *Malvarlığına Karşı Suçlar*, 466, dn: 1103.

⁷⁴ Yargıtay 6. Ceza Dairesi, 23/05/2017, E. 2017/2353, K. 2017/170; Aktaran: Artuç, *Malvarlığına Karşı Suçlar*, 494. Yargıtayın görüşü için ayrıca bkz. Neslihan Göktürk, *Fikri İçtima (Suçların İçtimai)* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2013), 186.

İncelemiş olduğumuz karara konu olayda da yerel mahkeme, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma eyleminin birden fazla mağdura karşı işlenmesi nedeniyle TCK m. 43/2 gereğince TCK m. 43/1 hükmünü uygulamış, tek bir cezaya hükmederek artırım yoluna gitmiştir. Ancak muhalefet şerhinde TCK m. 43/3 uygulanarak her bir mağdur yönünden ayrı ayrı olmak üzere dört kez cezalandırma yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Aynı yönde Yargıtay da bu olayda mağdur sayısının alıkoyma suçunun işlendiğini kabul ederek gerçek içtima hükümleri uygulanmak suretiyle her bir mağdur yönünden TCK m. 109'un uygulanması gerektiği yönünde içtihatla bulunmuştur.

Tek fiil ile birden fazla kişiye karşı aynı suçun işlendiği hallerde aynı neviden fikri içtima söz konusudur⁷⁵. Hukuki anlamda tek fiille birden fazla kişiye karşı kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu işlendiğinde de bu suç bakımından aynı neviden fikri içtima hükümlerini uygulamak gerekir⁷⁶. Kanaatimizce gerek muhalefet şerhinde ifade edilen gerekse Yargıtay tarafından verilen hüküm TCK m. 43/2 karşısında doğru bir kabul değildir. TCK'ya göre gerçekleşen suç sayısı belirlenirken netice değil, fiil esas alındığından, bir fiille birden fazla kişiye karşı aynı suçun işlenmesi halinde aynı neviden fikri içtima söz konusudur⁷⁷. Söz konusu örnekte de bu durumun olduğu açıktır. Tek bir fiille birden fazla kişinin hürriyetinden yoksun bırakılması söz konusudur. Bu nedenle kişi sayısının değil, TCK m. 43/2 bağlamında ve TCK m. 43/1 uyarınca tek bir hürriyeti yoksun kılma suçundan ceza dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılmak suretiyle hüküm kurulmalıdır. Çünkü her ne kadar kişiyi özgürlüğünden yoksun bırakma yağma suçu ile birlikte işlense de her suç kendi özelliklerine göre değerlendirilmelidir. Yağma suçu sırasında işlenen suçlara da TCK m. 43/3 hükmünün uygulanması kanunilik ilkesi ile bağdaşmayacaktır. Çünkü TCK m. 43/3'te zincirleme suç kurallarının uygulanmayacağı suçlar açık bir şekilde sıralanmıştır. Bu suçlar sırasında

⁷⁵ Göktürk, Fikri İçtima, 183.

⁷⁶ Özgenç, "Yağma Suçu ile İlgili İçtima Sorunu", 4; Özgenç, Ceza Genel Hükümler, 701; Özlem Yenerer-Çakmut, "Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu, (TCK m. 109)", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, (Özel Sayı Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan) 19, s. 2, (2013):587-602, 599; Özbek vd., Ceza Özel Hükümler, 448.

⁷⁷ Özgenç, Ceza Genel Hükümler, 701, dn. 1256.

işlenen suçlara da bu hükmün uygulanması yönünde bir düzenleme yer almadığından her suç kendi içinde değerlendirilmeye tabi tutulacaktır. Bu nedenle yağma sırasında işlenen kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu bakımından TCK m. 43/3 hükmünün uygulanması mümkün olmayacaktır.

SONUÇ

Karara konu olayda yerel mahkeme, muhalefet şerhi ve Yargıtayın kararlarında birden çok hususta tartışmalar ortaya çıkmış, her bir kararın birbirinden farklı olduğu görülmüştür.

Karardaki hukuki problemlerden ilki, alacağı tahsil amacıyla yağma suçunda müşterek faillerden birinin alacaklı olması durumunda alacaklı olmayan diğer müşterek faillere TCK m. 150/1 hükmünün uygulanıp uygulanmayacağı hususundadır. Kanaatimiz bu hâlin yalnızca kendisinde nitelikli hâl bulunan müşterek faile uygulanacağı yönündedir. Bu nedenle alacaklı sıfatına sahip olan fail/failler TCK m. 150/1 hükmü gereğince tehdit ve/veya kasten yaralama suçundan cezalandırılacakken bu sığata sahip olmayan müşterek failler TCK m. 148 gereğince yağma suçundan sorumlu olmalıdır. Bu noktada Yargıtayın amaç unsurunu dikkate alıp alacağı tahsil amacı taşıyan, alacaklının yanında ve alacaklı ile yakın ilişki halinde olan kişileri bu azaltıcı nitelikli hâlden faydalandırma yönündeki içtihadını hatalı bulduğumuzu yeniden belirtmek istemekteyiz.

İçtima yönünden ortaya çıkan sorun açısından, yağma suçunun atfı nedeniyle tehdit suçundan sorumlu tutulan fail/failler birden fazla borçluya karşı bu eylemi gerçekleştirdiğinde kanaatimizce zincirleme suç kuralları nedeniyle tek bir tehdit suçundan cezası arttırılarak sorumlu tutulmalıdır. Bu noktada yağma suçuna ilişkin TCK m. 43/3'te yer alan zincirleme suç uygulanma yasağı devam etmeyecek artık kişinin tehdit suçundan sorumlu olduğu kabul edilerek, tehdit suçunda da zincirleme suç kurallarının uygulanmasına bir engel olmadığından, tek bir suçtan artırım yoluyla cezası belirlenecektir.

Son olarak ise kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu her ne kadar yağma suçu sırasında işlenmiş olsa da TCK m. 43/3 uygulaması kapsamında bir suç olmadığından, zincirleme suç kurallarının uygulanmasına engel yoktur. Bu nedenle her bir fail, dört mağdura karşı

kişiyi hürriyetinden yoksun bıraktığından TCK m. 43/2 gereğince cezalandırılmalıdır.

Sonuç olarak karara konu olay bakımından ulaştığımız değerlendirmeye neticesinde ne yerel mahkeme kararı ne muhalefet şerhi ne de Yargıtay kararının tam olarak doğru olduğunu düşünmekteyiz. Olaydaki hukuki problemlere ilişkin her makamın ulaştığı bazı sonuçların sorunlu olduğunu düşünmekteyiz. Bu nedenle de somut olaya ilişkin cezalandırmanın ne şekilde yapılması gerektiğine ilişkin nihai kanaatimizi belirtmek istemekteyiz. Buna göre:

Olayda alacaklı olan Ali ve İbrahim'in alacağını tahsil amacıyla yağma suçunu işlemesi nedeniyle TCK m. 150/1 hükmü gereğince tehditten ve yaralamadan sorumlu olmaları; tehdit suçunda zincirleme suç hükümlerinin uygulanması ve tek bir ceza verilerek cezalarının arttırılması; kasten yaralama eylemi için ise TCK m. 43/3 gereğince mağdur sayısınınca iki kez cezalandırılmaları; yine Ali ve İbrahim'in diğer iki mağdurla aralarında borç ilişkisi bulunmaması nedeniyle bu iki mağdura karşı yaptıkları eylemin yağma suçu kabul edilerek TCK m. 148/2 hükmünden gerçek ıçtima hükümleri gereğince mağdur sayısınınca iki kez cezalandırılmaları; müşterek fail olan ancak alacaklı olmayan sanık Barış ve Hikmet'in ise mağdur sayısınınca TCK m. 148/2 hükmüne göre yağma suçundan cezalandırılmaları gerekmektedir.

Ancak bu noktada şunu ifade etmek isteriz ki aynı fiili gerçekleştiren kişilerden, alacaklı olan kişilerin tek bir tehdit suçundan, alacaklı olmayan diğer kişilerin ise dört ayrı yağma suçundan sorumlu tutulması kanaatimizce olması hukuki olarak doğru bir sonuç olsa da adil bir cezalandırma değildir. Çünkü ortaya çıkan cezalar arasında gözle görülür miktarda farklılık söz konusudur. Karara bakıldığında alacaklı olan kişiler hakkında, tehdit suçundan 2 yıl, kasten yaralama suçundan 4 ay hapis cezası ile cezalandırılmalarına⁷⁸ karar verilirken; diğer iki sanıklardan biri hakkında yağma suçundan 10 yıl, diğeri hakkında 8 yıl hapis cezası olmak üzere her mağdur yönünden dört kez, yani 40 yıl ve 32 yıl gibi cezalara hükmedildiği görülmektedir. Burada aynı fiile iştirak eden kişilerden ikisi iki yıl gibi bir süre ile cezalandırılırken, aynı fiili gerçekleştiren müşterek fail toplamda 40 yıl gibi bir

⁷⁸ Mahkeme kasten yaralama suçu açısından hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına hükmetmiştir.

süreyle hapis cezasına çarptırılmıştır. Bu husus bu olaya özgü olmayıp bütün müşterek faillikle birden fazla kişiye karşı iştirak halinde işlenen alacağı tahsil amacıyla yapılan yağma eylemlerinde ortaya çıkacak sonuçtur. Bu sonucun ceza adaleti bakımından kabul edilmesinin mümkün olmadığını düşünmekteyiz. Bu nedenle ortaya çıkan ve çıkabilecek bu durumlar bakımından söz konusu hükümde bir değişikliğin yapılmasının yerinde olacağı görüşündeyiz. Çözüm olarak doktrinde de ileri sürüldüğü gibi bu nitelikli halde yağmadan farklı olarak zincirleme suç kurallarının uygulanmasına tabi olmayan tehdit suçuna atıf yapmak yerine bağımsız bir ceza miktarı belirlenmesi yerinde olacaktır. Bu durumda suç yağma suçu içinde kalacağından zincirleme suç hükümleri uygulanamayacak, her bir mağdur bakımından ayrı cezalandırma yapılacaktır.

EK TABLO:

YEREL MAHKEME	
Ali ve İbrahim (Alacaklı olan)	TCK m. 150/1 atfı gereğince; - TCK m. 106/2-c ve TCK 43/1 - TCK m. 86/2 ve TCK 43/3 - TCK m. 109/2 ve m. 109/3-b ve TCK 43/1
Barış ve Hikmet (Alacak ilişkisi bulunmadığından)	- TCK m. 149/1-c-d ve TCK 43/3 - TCK m. 109/2 ve m. 109/3-b ve TCK 43/1
YEREL MAHKEME KARARINDA YER ALAN MUHALEFET ŞERHİ	
Ali ve İbrahim	- Alacaklı oldukları iki mağdur bakımından TCK m. 106/2-a-c ve TCK m. 86/2 TCK m. 43/1 - Alacak-verecek ilişkisi bulunmayan iki mağdur bakımından TCK m. 149/1-a-c-d ve TCK m. 43/3 - Bütün mağdurlar bakımından, TCK m. 109/2 ve m. 109/3-a-b ve TCK m. 43/3
Barış ve Hikmet (Alacak ilişkisi bulunmadığından)	Bütün mağdurlar bakımından; - TCK m. 149/1-c-d ve TCK m. 43/3 - TCK m. 109/2 ve m. 109/3-a-b ve TCK m. 43/3

YARGITAY KARARI	
Ali, İbrahim, Barış ve Hikmet	TCK m. 150/1 atfı gereğince; - TCK m. 106/2-c ve TCK m. 43/3 - TCK m. 86/2 ve TCK m. 43/3 - TCK m. 109/2 ve m. 109/3-b ve TCK m. 43/3
KANAATİMİZ⁷⁹	
Ali ve İbrahim	Alacaklı oldukları iki mağdur bakımından - TCK m. 106/2-c ve TCK m. 43/1 - TCK m. 86/2 ve TCK m. 43/3 Alacak-verecek ilişkisi bulunmayan iki mağdur bakımından - TCK m. 149/1-c-d ve TCK m. 43/3, Bütün mağdurlar bakımından; - TCK m. 109/3-b ve TCK 43/1
Barış ve Hikmet	Mağdurlar ile aralarında alacak-verecek ilişkisi bulunmadığından bütün mağdurlar bakımından; - TCK m. 149/1-c-d ve TCK m. 43/3 - TCK m. 109/3-b ve TCK m. 43/1

YAZAR BEYANI	
Mali Destek/Teşekkür Beyanı:	Bulunmamaktadır.
Yazarların Katkıları	Eserin tamamı yazar tarafından kaleme alınmıştır.
Çıkar Çatışması/Ortak Çıkar zeyanı	Yazar tarafından herhangi bir çıkar çatışması veya ortak çıkar beyan edilmemiştir.
Etik Kurul Onayı:	Gerekmemektedir.

⁷⁹ Suçların silahla işlenmesi nitelikli hâli kanaatimizce uygulanmamalıdır. Çünkü suçun silahla işlenip işlenmediği yönünde şüphe vardır. Şüpheden sanık yararlanır ilkesi gereğince bu nitelikli hâl bağlamında artırım yapılmamalıdır.

KAYNAKÇA

- Akbulut, Berrin. “Bağlılık Kuralı.” Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 14/1 (2010): 167-214.
- Artuç, Mustafa. Malvarlığına Karşı Suçlar. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018, 460.
- Demirel, Muhammed. “Suça İştirakte Bağlılık Kuralı”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2017.
- Dülger, Murat Volkan. “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Suç Ortaklığı.” Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1/2 (2005): 85-137.
- Eker, Hüseyin. Yağma Suçları, Ankara: Adalet Yayınevi, 2014.
- Ekici-Şahin, Meral. “İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Suça Etki Eden Nedenlerin Şeriklere Sirayeti.” Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 64/3 (2015): 637-686.
- Ekici-Şahin, Meral. Dolandırıcılık Suçu. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Gökcan, Hasan Tahsin ve Artuç, Mustafa. Pratik Türk Ceza Kanunu-Açıklamalı. Ankara: Adalet Yayınevi, 2023.
- Göktürk, Neslihan. Fikri İctima (Suçların İctimai). Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.
- Göktürk, Neslihan. “Türk Hukuku’nda Suçların İctimai”, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi 2/1-2 (2014):31-59,
- Günay, Mehmet. “Yağma Suçunun Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağı Tahsil Amacıyla İşlenmesi.” Uyuşmazlık Dergisi 5, (2015): 461-489.
- Kaymaz, Seydi. “5237 Sayılı Türk Ceza Kanuna Göre İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçiş Sorunu.” Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 16/2 (2012):117-167.
- Kılıç, Yusuf. “5237 sayılı TCK’da Nitelikli Hallerin Şeriklere Geçiş Hususunda Bağlılık Kuralının Yeterliliği Tartışması”, Necmettin Erbakan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 7/3, (2024): 539-568.
- Koca, Mahmut ve Üzülmaz, İlhan. Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.
- Koca, Mahmut ve Üzülmaz, İlhan. Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler. Ankara: Adalet Yayınevi, 2016.
- Koca, Mahmut. “Suçun Özel Görünüş Şekillerine İlişkin Yargıtay İçtihatlarının Değerlendirilmesi.” Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi 3, s. 2 (2015): 103-118.
- Koca, Mahmut. Yağma Cürümleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2003.
- Koç, Z. Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağın Tahsili Amacıyla Yağma (TCK m. 150/1). İstanbul: On İki Levha Yayınları, 2022.

- Korkmaz, Esra Şule. Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Köksal, Atacan. Ceza Hukukunda Suça Etki Eden Nedenler. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.
- Meran, Necati. Hırsızlık, Yağma ve Malvarlığına Karşı Suçlar. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2011.
- Noyan, Erdal. Hırsızlık ve Yağma Suçları. Ankara: Bilge Yayınevi, 2005.
- Özbek, Veli Özer ve Doğan, Koray ve Bacaksız, Pınar. Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.
- Özbek, Veli Özer ve Doğan, Koray ve Meraklı, Serkan ve Bacaksız, Pınar ve Başıbüyük, İsa. Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Özen, Mustafa. Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Özen, Mustafa. “5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun İştirak Kurumuna Bakışı.” TBB Dergisi, 70 (2007): 239-253.
- Özerkekoğlu, Büşra. “Bir Hukuki İlişkiye Dayanan Alacağı Tahsili Amacıyla İşlenen Suçlar.” Selçuk Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dergisi 6, s. 1 (2023):1-36.
- Özgenç, İzzet. “Failliğin Üçüncü Bir Görünüş Şekli Olarak Müsterek Faillik.” Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 4/1-2, (1994):159-190.
- Özgenç, İzzet. “Yağma Suçu ile İlgili İctima Sorunu ve Yargıtay Uygulamasına İlişkin Değerlendirmeler.” Erişim: <https://izzetozgenc.com/makale/yagma-sucu-ile-ilgili-ictima-sorunu-ve-yargitay-uygulamasina-iliskin-degerlendirmeler>, Erişim Tarihi: 27.09.2023.
- Özgenç, İzzet. Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.
- Öztürk, Mustafa Kağan. “Türk Ceza Kanunu’nda Bir İştirak Şekli Olarak Faillik.” Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 13/1 (2023): 255-307.
- Pehlivan, Ali. “Bağlılık Kuralı Kapsamında Nitelikli Hallerin Suç Ortaklarına Etkisi”, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 8/2, (2023): 573-608.
- Sonay Evik, Vesile. “Suça İştirakte Suça Etki Eden Nedenlerin Sirayeti Sorunu.” Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (Prof. Dr. Duygun Yarsuvat’a Armağan Özel Sayısı) 9/2 (2012): 282-300.
- Soyaslan, Doğan. Ceza Hukuku Özel Hükümler. Ankara: Yetkin Yayınları, 2018, 429.

- Şen, Ersan ve Erdem, Erkam. “Alacağın Tahsili Amaçlı Cebirde veya Tehditte (TCK m.150/1) Haksız Tahrik Uygulanır mı?” Erişim: https://sen.av.tr/tr/makale/alacagin-tahsili-amacli-cebirde-veya-tehditte-TCK-m-50/1-haksiz-tahrik-uygulanir-mi#_ftn7, Erişim Tarihi: 26.10.2023.
- Taş, Burak. “Senedin Yağması Suçu.” Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2/1 (2021): 231–264.
- Tezcan, Durmuş ve Erdem, Mustafa Ruhan ve Önok, Murat. Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- Tulay, M. Emre. “Suç Ortaklarının Cezai Sorumluluğu Üzerinde Kamu Görevlisi Sıfatının Hukuki Etkisi.” Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 70/4 (2021): 1223-1259.
- Uçak, Tuğba. “Yargısal İçtihatlar Işığında Alacağın Tahsili Amacıyla İşlenen Yağma Suçu”. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2022.
- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı. Hırsızlık ve Yağma Suçları. Ankara: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Yayın No: 1, 2014.
- Yenerer-Çakmut, Özlem. “Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu, (TCK m. 109).” Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, (Özel Sayı Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan) 19/2 (2013): 587-602.
- Yeşil, Eyüp. “Kasten Öldürme Suçlarında Bağlılık Kuralı.”, Journal of Penal Law and Criminology 3/2 (2015): 95-102.
- Yıldırım Hasan ve Demir Remzi. Yargıtay ve Bölge Adliye Mahkemeleri Kararları Eşliğinde; Yağma Suçları, Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.

